SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principle Cities of the United States.
SANDARA
3331 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Boulevard 0406

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principle Cities of the United States.
SANDARA
3331 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Boulevard 0406

METAI XVII. 3331 S. Halsted St. Chicago, Ill. Penktadienis, Sausis-Jan., 3 d., 1930 m. KAINA 5 CENTAI. 373 Kensington Ave No. 1.

Pabaltijos Valstybes Tveria Sajunga

PRONCUZAI PRIPAZYSTA LENKUS GROBIKAIS

Prancuzų Spauda Rašo, Kad Lenkija Galinti Užgrobti Lietuvą, Rytprusiją ir Ukrainą.

Lenkija apvylusi santarvininkus ir pasidariusi šaltiniu neramumų.

PARYŽIUS — Prancuzų spauda energingai pažymi Prancuzijos nepatenkinimą įvykiais Lenkijoj. Socialistų "Populeire" tvirtina, kad Pilsudskio intregali diktatura prives prie romantiškai fantastiško plano Lietuvos atžvilgiu ivykinimo, prie avantiuros Rytprusiuose ir Ukrainos užgrobimo.

"Petit Bleu" nurodo, kad Lenkija apvylė santarvininkus, kad ji yra nuolatinis neramumų židinys ir kad jos ginčas su Lietuva vis dar kompromituoja taiką.

Pertinax, rašydamas laikraštyj "Echo de Paris" pažymi vis evoliucionuojančią Lenkijoj parodksalinę padėtį, kurią palaiko, kaip tai nekeista, buvęs prisiekęs samokslininkas Pilsudskis.

Blaivus Lenkų Laikraštininkas.

Šiomis dienomis sukako 25 metai laikraštininko veikimo vienam žymiam lenkų publicistui L. Abramavičiui Vilniuje. Pasak "Vilniaus Žodžio" Liudvikas Abramavičius tai vienintėlis dabar Vilniuje įžymesnis lenkų veikėjas, laikraštininkas mėnesinio "Przeglad Wilenski" redaktorius, kuris propaguoja visų Vilniaus krašto tautų taikingą sugyvenimą ir lygybę, nepripažindamas supremacijos vien tik lenkų tautai. Del tokio savo nusistatymo p. Abramavičius visai beveik neturi draugų lenkų politiku tarpe, bet nepolitikuojančioj lenkų visuomenėj, ypač gi tarp sveikai galvojančių miestiečių ir sodžiaus inteligentų, kuriems priklausomybė nuo Varšuvos labai įgriso, turi ne maža pritarėjų. Pono Abramavičiaus laikraštyj matosi palankus, nusistatymas ir N. Lietuvai, apie kurią kiti lenkų laikraščiai prirašo nebutų dalykų Tas palankumas lenkų ir suerkintoj lietuvių visuomenėj labai galėtų plisti, jeigu iš N. Lietuvos kuodaugiau gerų žinių butu, jeigu ten gyvenimas visai normaliai ir laisvai butų tvarkomas. P. Voldemaras su savo provokacijomis ir šaudymais tam palankiam nusistatymui buvo labai pakenkęs, dabar reikia tikėtis, bus daug geriau. N. Lietuvos gyvenimas turės įeiti į normales vagas.

Lenkai Apie Pabaltijo Valstybių Santykius.

Vakar rytą iš Talino į Rygą atvyko lenkų senato pirmininkas prof. Šymanskis. Jis padarė vizitus latvių seimo pirmininkui Dr. Kalniniui, ministeriui pirmininkui Celminui ir užsienių rekalų ministeriui Balodžiui. Popietė prof. Šymanskis išvyko toliau į Varšuvą.

Kalbėdamas su "Pato" korespondentu Rygoje, prof. Šymanskis, tarp kitko, pareiškė, kad Estijoj pastebėjęs siekimą susiartinti su Lenkija. Estijoj Lenkijai jaučiama daug simpatijos. Prof. Šymanskis, be to, pareiškė, savo apgailestavimą, kad kliutis bendrai Pabaltės sąjungai esanti Lietuvos pažiura del Vilniaus "Aš jaučiau — pasakė Šymanskis — kad Estijoj visi įsitikinę, kad Lenkija labai suinteresuota Pabaltės valstybių nepriklausomybė. Aš taip pat girdėjau, kad santykiai tarp Lietuvos ir Estijos gerėja. Estijos, Latvijos santykiai man buvo charakterizuoti kaipo artima sąjunga, o santykiai tarp Estonijos ir Suomijos, nors ir nepagrįsti oficialia sąjunga, kuo širdingiausi rasės ir kalbos bendrumo dėka. Bendrai, mano įspudžiai tokie, kad visos Pabaltės valstybės susijungs vis stipresniais draugingumo ir interesų bendrumo ryšiais. Lenkijos pažiura į tai galinti buti tik kuo draugingiausia. Lenkijoj visi tikisi, kad dabartiniai nesusipratimai su Lietuva — tai tik pereinamas periodas, nes tarp musų nėra rasinės neapykantos. Kaip tik atvirkščiai. Mes turim brolišką draugingumo jausmą tautai, su kuria per svetimųjų užpludimą, tiek kentėjome. Politiškai Lenkija kai tik suinteresuota Lietuvos valstybės nepriklausomybe jos dabartinėse sienose. mybės jos dabartinėse (jau tik ne dabartinėse "S.") sienose. Aš tikiu, kad politinė padėtis Pabaltės valstybėse pagerėsianti.

Ką Sukurė, Patys Savo Rankoms Turi Sugriaut.

BERLYNAS, Vokietija. Žinios praneša iš Maskvos, vakar įvyko politinio biuro posėdis, kuriame išklausytas Rykovo, Bucharino ir Tomskio atsisakymas nuo opozicijos. Politinis biuras priėmė jų pareiškimus dėmėsin, be to, pareikalavo, kad jie darbų parodytų savo atsisakymą nuo opozicijos. Del to jie paskirti vadovauti kovai prieš dešiniąją opoziciją, nuo kurios jie atsisakė.

Estai Minėjo Komunistų Pučo Likvidavimą.

TALINAS. — Gruodžio 1 d. visose estų kariuomenės dalyse buvo iškilmingai paminėtos komunistų pučo likvidavimo sukaktuvės. Ant žuvusiojo, likviduojant pučą, kapų buvo uždėti vainikai.

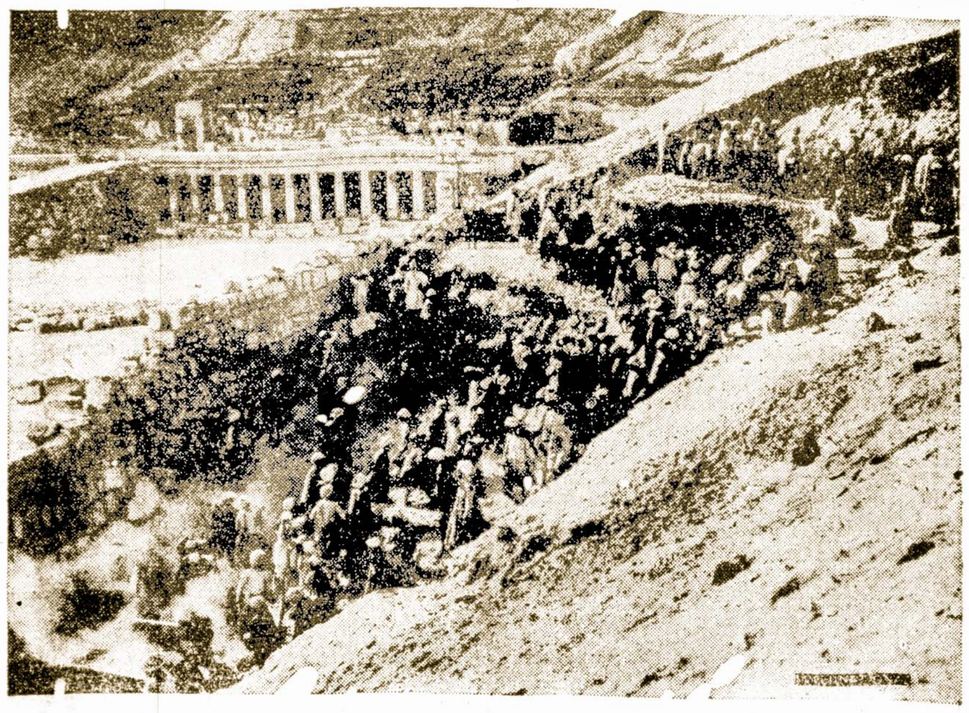

Iškasamos šventyklos ir kapai senąjam Egypte. Dalis šių istorinių turtų bus atsabenta New Yorkan į Metropolitan Museum.

Kaunan Atvyko Tautų Sąjungos Atstovas.

KAUNAS. — Į Kauną atvyko Tautų Sąjungos konsultatyvinės ir techniškos susisiekimo ir tranzito komisijos vice-pirmininkas, daktaras A. de Vasconcellos, buvęs Portugalijos ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris ir nuolatinis Portugalijos atstovas prie Tautų Sąjungos.

Nash Darbininkai Gavo Bonus.

KENOSHA, Wisc. Gruodžio 24 d. — Nash Motors Co. prezidentas C. W. Nash išdalino 9,000 darbininkų $815,000.00 bonais. Pereitais metais tapo išdalinta 13,000 darbininkų $807,000.00 taip pat vadinamais kalėdiniais bonais. Jis aplankė tris kolonijas: Racine, Kenosha ir Milwaukee ir patsai išdalino virš minėtą sumą pinigų.

Hindenburgas Traukia Fašistų Redaktorių Į Teismą.

BERLYNAS, Vok. — Vokietijos prezidentas Von Hindenburgas patraukė fašistų perijodinio laikraščio "Angriff" redaktoriu Paul Goebbels į teismą už įdėjimą straipsnio, po antrašte "Ar Hindenburgas dar gyvas", kuriame buvo prezidentas kaltinamas už nesipriešinimą p. Youngo planui ir kad, buk Hindenburgas tai daro, ką žydai ir marksistai jam liepė.

KAUNAS. — Pranešama, kad studijuojąs Italijoj aukštoj kavalerijos mokykloj kapitonas Ugianskis yra nukritęs nuo arklio ir sunkiai sužeidęs savo dešinę koją: truko pėdos ir blauzdikaulio kaulai. Manoma, kad jo kuracijai reikalinga apie 1 ir pusę mėnesio poilsio.

Šia Savaite

WASHINGTON, D. C. — Kentucky valstijos senatorius Frederick M. Sackett paskirtas naujuoju Suvienytų Valstijų pasiuntiniu — ambasadorium Vokietijai. Senatorius patenkintas Prezidento Hooverio akcija ir kaip greit Senatas užtvirtins, jis vyks į Vokietją.

NEW YORK, gruodžio 30 — Fordo dirbtuvė, Kearney, N. J. kuri buvo uždaryta per dvi savaiti, vėl pradėjo darbą ir eina į normališkas vėžes.

BERLYNAS. Vokietijoje šiandiena randasi du milijonai bedarbių. 1,400,000 gyvena išmaldomis; 600,000 dar ieško darbo.

LOS ANGELES, Cal. — 8 vaikų motina, 56 metų amžiaus tapo nuteista 7-niems metams kalėjimo už pavogimą andaroko $8.95 vertės.

TACUMA, Arg., gruodžio 30 d. — Žinios praneša, kad Argentinoje šiluma siekia net 112 laipsnių karščio. Oras pasidaręs labai tvankus ir labai paveikė ant vietos gyventojų.

WINNIPEG, Can. gruodžio 30 d. — Dvi savaitės atgal, čia buvo 40 laipsnių žemiau zero, kuomet šiandiena yra 52 laipsniai šilumos. Reiškia žiemos nėra.

MEXICO CITY, gruodžio 30 d. — Čia temperatura krito iki 28 laipsnių ir pasekmėje — trys žmonės mirė nuo šalčio.

KARO LAUKO TEISMAS.

Šeštadienį nuteisė mirti plečkaitininkus Bieliauską ir Viršnicką. Padavus prezidentui malonės prašymą, mirties bausmė pakeista kalėjimu visam amžiui.

Real Estate 1928 ir 1929 Metais.

Chicago miesto statistika parodo, kad 1929 metais Real Estate vietoن paaugti, — nupuolė. 1929 metais tapo padaryta 84,019 aktų, sumoje -63,840,632, kuomet 1928 metais buvo padaryta 102,399 aktai, $75,549,881. Taipgi nupuolė trusto dytų ir morgičių. 1929 metais buvo išduoti 94,390 morgičiai, sumoje $757,666,388 kuomet 1928 metais buvo išduota 120,346 morgičiai sumoje virš vieno bilijono dorelių.

Bet expertai finansieriai — ekonomistai spėja, kad šiais metais Real Estate biznis pakils daug aukščiau, nes šių metų stako puolimas žmonėms davė gerą lekciją ir ateityje jie greičiau įvesdins savo kapitalą į Real Estate, negu į kokius ten bonus bei "stock market".

DAUGIAU NEGU VIENAS PERSKIRAS KAS VALANDA

Cook County statistika parodo, kad 1929 metais Circuit ir Superior teismabučiai yra išdavę net 9,669 perskiras. Abelnai skaitant išeina vienas perskiras kas 55 minutas. Šiai 220 arba 2 nuošimčiais daugiaus negu pereitais metais.

Pasekmė yra ta, kad 5,793 kudikiai tapo atskirti nuo motinos arba tėvo. Perskiras yra reikalave 3 moterys prieš vieną vyrą.

Priteistas užlaikymui šeimynų virš 4 ir pusės milijonų dolerių. Gavusieji perskiras pagal tautystę yra sekančiai: 15 nuošimčių čiagimių amerikonų; 12 nuoš negrų ir 73 nuošimčius sudaro vokiečiai, žydai, airiai, lenkai, anglai, ir kiti. Sakoma nėra tokos tautos. kad nebutų šiame skaičiuje.

BERLYNAS. — Čia po didelių audrų, atėjo šiltos oro vilnys. Sakoma, kad Naujų Metų saviatė nėra tokia šilta buvus per 150 metų.

Minske Suimti Visi Kauno Baltgudžiai.

'N. E." praneša, kad Minske suimti visi baltgudžių veikėjai, savo laiku išvykę iš Kauno į SSSR.

Minske esą suimti V. Lastauskas, Holovingkas, Cvikevičius, Prokulevičius, Kaziačij ir kiti, viso 17 asmenų. Baltgudžių soc. rev. Mamonka jau 5 mėnesiai sėdi Soloveco salos kalėjime.

Šie baltgudžių veikėjai kadaise buvo sudarę 1918 m. Baltgudžių Liaudies respublikos vyriausybę. Po evakuacijos Minsko jie gyveno Lietuvoje. Prieš kelis metus jie išsižadėjo savo "klaidų" ir nuvyko į "nepriklausomą" S. Baltgudiją dirbti kulturos darbą. Lastauskas buvo Baltgudijos akamedijos narys ir muziejaus saugotojas. Prieš kurį laiką Lastauskui buvo atimtas akademiko vardas ir jis buvo atleistas nuo visų savo pareigų.

Latvijos Kabineto Krizis Dar Neišspręstas.

RYGA. — Ministeris pirmininkas Ceiminš vakar turėjo pasikalbėjimą su centro bloko vadu Breikšu, kuris kaip tik reikalavo karo ministerio Ozolo atsistatydinimo. Per pasikalbėjimą paaiškėjo, kad centro blokas nekelsiąs klausimo del atėmimo iš nacionalinio bloko karo ministerio vietos. Tačiau, centro blokas norėtų, kad vyriausybei įvyktų tam tikra reorganizacija. Tuomet centro blokas norėtų gauti karo ministerio vietą. Nacionalistų blokui galima butų suteikti reikalų arba teisingumo portfelį.

Šiandien jau buvo manoma, pranešti seimui naujo karo ministerio pavardę, tačiau, pasikalbėjimai su Breikšu nutolino naujo ministerio paskyrimą. Tuo reikalu dabar bus vedamos derybos.

Vokiečių Sąjungų Prašymas Tautų Sąjungai.

BERLYNAS. — Rusijoj ir Lenkijoj gyvenančių vokiečių darbo sąjunga, kuri paskutiniais metais padėjo 1,500 vokiečių kolonistų šeimynoms išvažiuoti iš Rusijos į Vokietiją ir tolimus užjurių kraštus, norinčių išvažiuoti iš Rusijos vokiečių kolinistų vardu pasiuntė Tautų Sąjungai ir kitoms tarptautinėms organizacijoms memorandumą. Tame memorandume, ir patikimais pranešimais pasiremiant, atvaizduotas dabartinis vokiečių gventojų padėjimas Sovietų Rusijoj ir pareikštas vokiečių kolonistų prašymas padėti jiems sudaryti pakenčiamas gyvenimo sąlygas ir leisti tęsti prasidėjusį emigravimo iš Rusijos judėjimą apsaugojant emigruojančius vokiečius nuo asmeniško persekiojimo, ekonominio sunaikinimo ir politinių represijų.

NETEISINGAS PRIMETIMAS LIETUVAI

Chicagos Daily Tribune Telegrama.

RYGA. — Pasibaigė dar vieni taikos metai, atnešusieji daugiau progų Pabaltijos valstybėms sustiprinti savo pajėgas apsigynimui nuo bolševikų pavojaus. Taip bent mano vietiniai politikos vyrai.

Vienas pareiškęs tikįs, kad sudarymas šiaurės sąjungos, kurion įeitų ir Skandinavai už imsią metus arba dvejus, o tuom tarpu Pabaltijos valstybės laikysis neitraliai tarp Rusijos ir Europos.

Stalino Politika pavojinga taikai.

Greitu laiku taipgi paaiškės ar komunistų partijos politika bus pasekminga ar ne Bolševizmas slenkąs per ypatingą periodą ir jeigu Stalino priespaudos metodai taikomi ukininkams bus pasekminga ir sykiu įvyks šalies industrializacija. Europa turės susitikti su didžiausiu pavojum ir Baltijos sąjunga taps atviru faktu.

Kadangi tarp Berlyno ir Maskvos yra padarytos specialės sutartis, tai į proponuojamą šiaurės sąjungą turėtų įeiti ir Lenkija.

Vilnius esąs kliutis

Svarstydamas ateinančiui metus tulos Pabaltijos valstybės ministeris pirmininkas pareiškė viltį, kad Lietuva paliaus neoficialu karą su Lenkija ir prisidės prie bendros Lenkų, Latvių, Estonijos ir Finlandijos unijos.

"Lietuva, pasak vieno veikėjo, parodžiusi mažai sugebėjimo save valdyti, nes tik saujalė lietuvių patriotų išderėję Lietuvai nepriklausomybę Paryžiaus taikos konferencijoj ir šios šalies palaikymas neoficialaus karo su Lenkija, trukdo įvykdyti Baltijos sąjungą.

"Pavojingiausia vieta Europos taikai yra Lietuvių — Lenkų frontas, kur karas gali prasidėti bėgije 48 valandų įsimaišant Rusijai, Lenkijai, Lietuvai arba Vokietijai.

"Išrišus Vilniaus klausimą, šiaurinė Europa galėtų pažvelgti į ateitį su pasitikėjimu; bet dėlei dviejų gerai apginkluotų armijų, nukreiptų vieną prieš kitą, ugnis gali suliepsnoti per vieną naktį. Dėlei to ekonominės Lietuvos šiaurės kaimyno progresas yra smarkiai trukdomas. Del ateinančios Europos taikos butų geriau, kad Lietuva pataptų Lenkijos jurisdikcijoj, nes šiandien bemokslė šalis teikia progos sukelti antrą Europos karą..."

Antras Smugis Žiopliams.

Ir vėl nelaimė — skandalas! Tai čia vyručiai jums ne juokai. Ve, nesenai pražiopsojome Kalėdas o dabar jau ir Nauji Metai prašvilpė su nakties vėjais. Taigi, po šimts pypkių, argi gali buti laimingi šie metai? Žinoma, tikrai žinoma, kad ne. Šie metai be musų linkėjimų gali buti kaip mėsa be druskos. O jus draugai patys žinot, kad mes nenorim — tikrai nenorim to sulaukti. Ir ot, kad išgelbėjus šį griešną pasaulį nuo pavietrės, bado ir patapo, beje, dar ir vainos — Mes sveikinam jumis draugai žiopliai — su kitais mes nesirupinam — su Naujais Metais ir linkim štai ko:

Kad komunistai į S. L. A. Pildomąją Tarybą rinkimus laimėtų, tuomet lietuviai S. L. A. neturėtų.

Kad rašytojai tyras sąžinęs turėtų, tai jie apie Vytautą istorinių faktų neiškreipdinėtų.

Kad merginos vaikinų nemylėtų, tai pastarieji jų neprigaudinėtų.

Kad komunistai sulietuvėtų, tuomet, gal rinkimus laimėtų.

Kad merginos vyriškų kelnių nedėvėtų, tuomet jos greičiau ištekėtų.

Kad kunigai vest pačias pradėtų, tuomet jiems kalėjime tupėt nereikėtų.

Kad komunistų ir kitokių jistų partijos padidėtų, tuomet lietuvių skaičius sumažėtų.

Kad žiopliai visur šavo komisarų turėtų, tai jie vien po Chicagą nežioplinėtų.

Kad lietuviai daugiau savygarbos turėtų, tai jie svetimiems dievams poterių nekalbėtų.

Kad lietuviai labiau supatrijotėtų, tuomet žioplių skaičius sumažėtų. Amen.

UKAZAI.

Si'sdami kalėdinius uklanus, siunčiame ir naujus ukazus.

Kas galima ir negalima.

1. Galima rukyti svetimus cigarus, bei cigaretus.
2. Galima blogai kalbėti apie kitus ir pykti, jeigu kas kalbėtų apie tave.
3. Negalima pykti ant tų, kurie siunčia telegrama ir prašo, kad perduotų jo organizacijai.
4. Negalima kritikuoti istorikų, kurie iškraipo faktus, jeigu tai daroma atsiekimui savo tikslo.
5. Negalima įtarti praloto Olšausko žmoguždystėje, nes jis prie to neprisipažįsta.
6. Negalima vadinti "Vilnies" juodžių organu, kol baltieji biznieriai skelbiasi.
7. Negalima sakyti, kad lašinius skuto britva, kuomet tai buvo atlikta kitokiais įrankiais.
8. Negalima pirkti lietuviškus lašinius pas Stulpiną, nes juos valgydamas gali pasveikti iš rusiškos bolševikiškos ligos.
9. Negalima minėti Markso vardą, turint doleri kišenyj.
10. Negalima reikalauti per skirų nuo savos, kuomet galima gyventi su kito pačia.
11. Negalima pykti ant žioplių, nes jie ant kitų nepykšta.
12. Dr. Graičiunas negali pykti ant tų, kurie jį pamėgždžioja. "Rašo tas ir tas".

Dar Viena Nelaimė.

Sakau, kad tu butum žioplias pasaulyje, vienok iš nelaimės neišsisuki ir tiek. Gal kam atrodo, kad tai juokai, bet koki čia po plynių juokai. Ve, štai pereitam nedėldienyj žiopliai pražiopsojo net tris kvoterius valandos, p. Budriko rengiamos lietuvių valandos per radio, taip kad jiems teko klausytis tik vienas kvoteris. Juk tai gėda ir prisipažinti, — bet pražiopsojo ir tiek. Ir tai ne primas ir dar ne paskutinis kartas.

Bet čia turiu pasakyti, kad kiek teko girdėti, tai buvo okei. Vaidylų choras po vadovyste p. Saurio savo užduotį atliko okei. "anauncino" patsai ponas Budrikas — okei.

Jeigu kas klausėsi visą valandą ir parašys į musų skyrių, tai jam — jai bus ačių, o mums okei.

Barabošius.

Šaltas liudnas Rudenėlis.

Džiusta mėtos, vysta rutos
ir kai kam jau bus pakutos.
Gelsta lapai, paukščiai tyla
nemaloni šita byla.
Nemalonu, kad paliko
Vienas pralots be vainiko.
Oi, tu meile, tu karštoji,
Jievos vaikus kam vilioji?
Kam sugundai Jievos vaiką
kad jisai nesusilaiko?
Ta jaunystė — aukso rojus,
kaip iškęst nekarštavojus...
Buvo rutos, buvo rožės,
kur pažvelgsi buvo grožis...
Buvo obelys žieduotos,
buvo panos dekoltuotos...
Buvo meilė, daug kas buvo,
nužudyta ar pražuvo.
Pučia vėjas staugia krumuos
nebevaikščiot 'Saulės' rumuos.
Bus toks liudnas nykus upas,
neblaižyti saldžias lupas.
Lupos saldžios, kartus vaisiai,
nemalonus daiktas baisiai.
Štai žiauraus likimo gijos —
liudi baltos klebonijos,
Katės kniaukia, šunys loja,
kad vaidensis Lietuvoje.
Bus tuoj vėjų, bus tuoj sniego,
bus belangėj šilto miego.
Gied gaideliai kakarieko,
reik bijot šelmaustvos grieko...

— "L. U."

Laiškas Žioplių Dvasios Vadui.

Šiuom aš, žemiau pasirašęs, mizernas žioplys, prašau jusų didybės išvirožyti tuos visus reikalus, kurių mes nežinom ir kuriuos mes turim pildyti. Taigi gavus didesni supratimą galėtumėm išvengt didesnius nesusipratimus, nuo lankiai prašau man išaiškinti.

Nors man ir pasisekė pagauti gyliuką už galo uodegos ir surasti vartus į žemišką rojų, bet tuom pačiu žygiu pranešu savo dvasios vadui, kad mes visi raudonieji žiopliai laikomės, kaip ant krašto balanos ir jeigu negausime jusų švento įkvėpimo — pražusime kaip mažieji vabaliukai orui atvėsus.

Štikimai pildydami Maskvos įsakymus, mes gruodžio 30 d., per ištisą dieną turėjo gyventi ant druskos ir vandens, o vakare turėjome gėdulingas pamaldas. Po pamaldų buvo kalbos ir išnešta tam tikra rezoliucija, kurios svarbiausias punktas skamba štai kaip:

Lai gyvuoja bolševizmas — komunizmas arba bile izmas. Lai gyvuoja geležinė diktatura prostariato, kalėjimai vargai, bėdos ir badas gyviems, o spaudos žodžio ir susirinkimų laisvė mirusiems.

Tokia tai rezoliucija pakėlimui rankų ir kojų vienbalsiai tapo priimta. Protingieji žmonės sako, kad mes kvaili — ar tiesa. Amen.

Dvasios Vado Pareiškimas.

Tokia jau dievo valia. Raudonieji žiopliai protaut neprivalot griekas. Jus turite buti ištikimi ir aklai pildyti savo dvasios vadų įsakymo. Taip jums dieve padėk.

— Dvasios Vadas.

Iš Mokslo Srities

N. Indrašius.

SIELA.

Ar yra siela? Ar siela amžina? Ar siela gyvens ir po mirties? Tai amžini klausimai, kuriuos žmonija amžinai sprendžia.

Viename šventame indų rašte — Bhagarad Gita parašyta: "Žmogaus siela, daug kartų atgimdama (reinkarnuodama) į šią žemę ar į kitas panašias sritis, grįžta pagaliau į Dievybės esmę" (VII, 19).

Krikščionybė skelbia, kad žmogaus sielą sutveria Dievas, kuri numirusi eina į pragarą, ar į skaistyklą, ar į dangų. Prisiartinus pasaulio galui, "teismo dienoj" žmonės atsikelsią iš numirusių ir gyvensią amžinai su kunu ir su siela. Apie kuno iš numirusių atsikėlimą daugelyj vietų biblijoj — Šventamę Rašte parašyta.

Matom, kad indų tikyba ir krikščionybė apie sielą tą pat skelbia. Nors krikščionių tikybos atstovai šaukia, kad indų tikybos mokslas apie sielą labai skiriasi nuo krikščioniškojo, bet esminio skirtumo nėra: ir viena ir kita tikyba kalba apie sielos grįžimą šion žemėn. Skirtumas tik toks, kad indų tikyboj apie sielos grįžimą išmintingiau pasakyta. Ir kitos tikybos, pavyzdžiui senovės aigiptėnų tikyba, skelbia apie sielos grįžimą (reinkarnaciją) šion žemėn ar ant planetų. Krikščionių mokslas apie "teismo dieną" nėra savarankiškas, bet paskolintas iš kitų tikybų ir savotiškai iškraipytas (rengiu apie tai veikalą 'Reinkarnacijos mokslas krikščionybėje').

Krikščionybės moksle apie sielą yra didžiausia klaida ta, kad Dievas sielą sutveriąs žmogaus kunui motinoje užsimezgus, kad siela turėjusi pradžią, o neturėsianti pabaigos. Jau "Jaunime" aiškinau, kad kas neturi pabaigos, negali turėti ir pradžios. Didžiausia nesąmonė tvirtinti, kad Dievas sielą sukuria kunui prasidėjus: tada turėtų visos sielos lygios išeiti. Jei nelygios, tai kuriais sumetimais Dievas taip daro? Kuo kaltas tas žmogus, kuriam Dievas sutvėrė netikusią, ir kvailą sielą ir kuri tik į pragarą tegali nueiti? Kuo geresnis tas, kuriam padarė protingą, laimingą sielą? Į tokius klausimus krikščionybė negali atsakyti. Tvirtinimas, kad toki jau Dievo valia, yra nesąmonė: Dievas viską tik išmintingai, teisingai tegali daryti. Dievas negali buti skriaudėju.

Antra klaida, kad už gerus darbus dangum atlygina, o už blogus amžinuoju pragaru. Dievas nėra policijantas ar žiaurus teisėjas, taip pat gyvenimas po mirties nėra atlyginamas ar bausmė. Po mirties jokių bausmių negali buti. Dievas nebaudžia, bet tik moko. Dievas nėra žiaurus despotas. Jis yra Meilė. Dievo meilė nieko neaplenkia. Už menkąs 'glupstvas" Dievas nebaudžia amžinuoju pragaru, kurio nėra. Žmogus blogą darbą padaręs, kartu lieka jau ir Dievo "nubaustas", tą žmogaus tuoj pa junta. Jei žmogus šioj žemėj dar gyvendamas nenuėjo dangun ar pragaran, tai ir mirus nenueis nei dangun nei pragaran, nes mirtis sielos esmės nekeičia. Danguš su pragaru yra žmogaus sieloje; kiekvienu geru darbu artėjame dangui, o blogu darbu artėjam pragarui. Daugumas žmonių gyvena tarp dangaus ir pragaro, po mirties ir gi tas pats tegali buti.

Bedarbiai Suv. Valst. ir Kitur.

Bedarbių, argu kitaip sakant, geresnių ir blogesnių laikų pasitaiko visur. Ar bedarbiai laikai galima išvengti ar ne, šiandien mes nekalbėsime. Šiandieną mes turime klausimą ant stalo, kas turi but daroma, kuomet tos minios žmonių vienokiu ar kitokiu tampa išmesti iš darbo ir kuomet tos minios neturi sutaupytų centų pergyventi bedarbės laikotarpį.

Nekuriose Europos, parlamentariniu keliu valdomose šalyse, jau valdžios pradeda daugiau rūpintis bedarbių likimu, nors dalinai bado šmėkla yra prašalinama. Pavyzdžiui, anglai skiria dideles sumas pinigų iš valstybės iždo ir šelpia bedarbius ir jų šeimynas.

Gi Amerikoje, kaipo industrijos šalyje, kur bedarbė pasikartoja labai tankiai, yra kuomažiausiai rupinamasi bedarbių likimu. Šis klausimas yra opiausiu dienos klausimu ir juomi turėtų susirupinti ne tik dirbtuvių bei tokių šakų darbininkai, bet ir smulkieji biznieriai. Nes kuomet užeina bedarbė, smulkieji biznieriai nukenčia taip pat, kaip ir paprastieji darbininkai.

Jeigu Amerikos valdžia gali išleisti net milijonus dolerių, kuriuos, didžiumoje, sumoka paprastieji darbininkai ir smulkusis biznis įvairais taksais, prohibicijai ir pa našiems reikalams, tai valdžia gali paskirti ir bedarbių šelpimui. Bet valdžia to nepadarys, jeigu mes to nereikalausime.

Taigi, mus turi užduotim, kad kuomet mes renkame miestų, valstijų ar nacionalius valdininkus, mes neklauskim kuri partija arba kuris kandidatas "šlapias", kuris "sausas", bet kuris prižadės ir ištęsės savo prižadus, kad jis reikalaus, kad ištikus nedarbui, bedarbiai turėtų gauti pašalpą iš valdžios iždo, tas kuriam tokia pašalpa butų reikalinga ir kuris jos vertas. Nes darbininkas nėra kaltas, kad jis netenka darbo.

"Kanados Lietuvis"

Ar Matėte Kanados Lietuvių Pirmąjį Laikraštį.

"KANADOS LIETUVIS"

Pereitų metų Spalio mėn. išėjo pirmasis jo numeris!

Visi lietuviai remkite naują lietuviškų laikraščių šeimynos narį "KANADOS LIETUVĮ"! Tai darbo žmonių mėnesinis 20 puslapių žurnalas.

Jeigu nori žinoti ką veikia Kanados lietuviai — skaitykit "KANADOS LIETUVĮ".

Jame telpa įvairaus turinio straipsneliai, žinios iš Kanados lietuvių gyvenimo ir darbuotės, vaizdelių, apysakėlių: yra ir juokų skyrius "JUOKAI IR GRYZBATOS", 6 p. su juokais feljetonais, dainuškomis ir įvairiomis juokingomis gryzbatomis, yra ir gausiai karikaturų.

Laikraštis spausdintas mimeografu, bet švarus ir aiškiai įskaitomas.

Paremkite mus sunkiame pradiniame spaudos platinimo darbe, žodžiu ir darbu: ateikite į talką sujungimui išsisklaidžiusių musų draugų ir tėvynainių lietuviu po plačiosios Kanados tyrus.

— * —

Neatidėliodami užsisakykite "KANADOS LIETUVĮ"!

"Kanados Lietuvis" metams kainuoja: Kanadoje, Jugtinėse Valstijose ir Britanijoj 1 doelris 25 cenai. Lietuvoje ir Pietų Amerikoje 1 doleris 50 centų.

Redakcijos ir administracijos antrašas:

"KANADOS LIETUVIS"
1111 Dundas St. West
Toronto. Ontario,
Kanada.

Nieks netiki,

kad Amerikos lietuviai butų pamiršę savo gimtąjį kraštą Lietuvą.

Savo meilę savo Tėvynei jie jau yra įrodę atvėjų atvėjais ir dabar stengiasi palaikyti su ja ryšius. Artinantis Naujiems Metams Amerikos lietuviai turi progos padaryti malonumą savo giminėms Lietuvoje ir prisidėti prie Lietuvos kulturinimo, išrašydami giminėms laikraštį. Tokia dovana savo gimines apdovanoja daugybė Amerikos lietuvių.

Gražiausiai Patarnauti

Šitame atsitikime gali tik seniausias Lietuvoje laikraštis.

"Lietuvos Ukininkas"

vienintėlis demokratiškos minties, tikros šviesos ir mokslo skelbėjas.

Savo turinio rimtumu, margumu ir įdomumu "LIETUVOS UKININKAS" šiandien pralenkia visus kitus laikraščius.

"LIETUVOS UKININKO" kaina visiems metams tik 5 litai, taigi tik amerikoniškų 50 centų.

Tokią pinigų suma paskirti niekam nesunku, reikia tik pasirengimo.

Kadangi 50 centų į Lietuvą nepatogu siųsti, tai susimeskite keli pažįstami kartu ir visi apdovanokite savo gimines.

Už 50 centų Jus padarysite didelį dalyką, nes ne vieną lietuvį įpratinsite skaityti gerą ir naudingą laikraštį, ir paskui jau jie patys nemokės apsieti be laikraščio!

Dar prieš Naujus Metus siųskite į Lietuvą "LIETUVOS UKININKUI" 50 centų ir savo giminių adresą Lietuvoje, o jau "LIETUVOS UKININKAS" mokės tinkamai ištisus metus tarnauti.

"LIETUVOS UKININKO" adresas: Kaunas, Gedimino gatvė Nr. 38, Lithuania.

P. S. Kas norėtų "Lietuvos Ukininką" Amerikon išsirašyti, reikia atsiųsti visų metų prenumeratos $2.00, pusei metų 1 doleris.

"LIETUVOS UKININKAS"

Specialis Importuotas Sieninis Laikradis

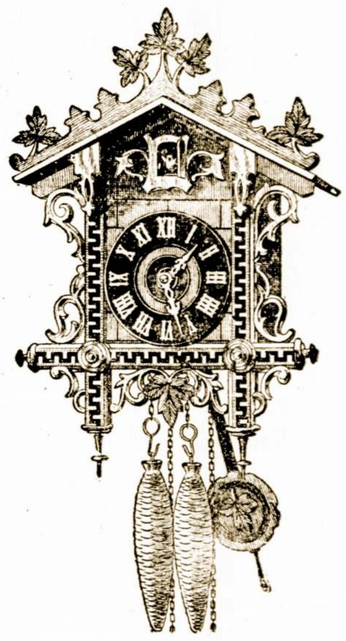

Su gegute. Kaina palyginamai žema.

$15.00

Taipgi parduodame visokius auksinius ir sidabrinius daiktus.

A. R. JUNEVICZ

3317 S. Halsted St.

Tel. Boulevard 2183

RAMOVA

Teatras

35th ir Halsted Street

Dabokite Ramova Programus

Gražesni kalbanti veikalai bus rodomi čia negu bile teatre šiame mieste!

PROGRAMAS

Sekm. , Pirm. Sausio 5 ir 6 d. d. 1930 m.
visakalbantis veikalas
"JAZZ HEAVEN"

Ant., Treč. ir Ketv. Sausio 7, 8 ir 9 d. d.
George Bancroff geriausias veikalas.
"THE MIGHTY"

Penkt. ir Šešt. Sausio 10 ir 11, d. d.
"MARRIED IN HOLLYWOOD"
visakalbantis ir su dainomis

Kasdien komedijos ir žinios paveikslai.

Durys atsidaro 1:15 val. po pietų.
Kainos: Dienomis 25c. ir 10 c.
Vakarais 35c. ir 15c.

KELIAUK Į LIETUVĄ PER

KLAIPEDA

LAIVAIS

Baltic Amerikos Linijos

Žemiausios Kainos Tiesiai į

KLAIPĖDĄ IR ATGAL

Patariam pirkti laivakortes į abi pusė, nes tuo met sutaupysite sau pinigų.

Trečia Klase $107.00
Trečia Klasė į ten ir atgal ..... $181.
Turistinė trečia klasė Main Deck $129.50
Turistinė 3-čia klasė į ten ir atgal tiktai $216.00
Cabin $147.50

"Revenue Tax" ir Pa[illegible] "Head Tax" atskirai

Per "Vasaros Sezoną" važiuojant į Europą — nuo Birželio 15 iki Liepos 15 — o į Ameriką nuo Rugpiučio 1 iki Rugsėjo 22 d. visos kainos padidinamos $7.50 vienan galan, o $12.50 į abu galu.

BALTIC AMERICA LINIJOS laivų populiarumas lietuvių tarpe priklauso ne vien nuo to, kad jos laivai eina tiesiai į KLAIPĖDĄ, bet ir nuo to, kad pasažierams teikiama geras maistas ir patarnavimas.

Sekantį laivai išplauks iš New Yorko:

"Lituania" Saus. 30 d. "Estonia" Vas. 20 d.

Del visų informacijų kreipkitės į vietos agentą

— arba —

BALTIC AMERICA LINE

315 S. Dearborn St., Chicago, Ill.

Morta Danguje

Sulietuvino J. LAUKIS.

Netrukus po to, kaip rausva šviesa iš visur apsupo ją, ji pamatė, kad lėktuvas artinasi žemės, apsiaustos uko, ir galiaus pradėjo pamažu leistis ant balto ir žalio marmuro prieplaukos kranto. Morta apsidairė po krantą, bet, nieko nematydama, truputį jautės suvilta, nes ji laukė širdingų priimtuvių. Tečiaus, jai benusileidžiant iš lėktuvo, staiga atsistojo prieš ją didelis augštas ponas žila barzda. Jis atrodė malonus bet truputį susirupinęs; jis mosikavo neramiai dideliu popieros lakštu.

"Taip, taip! kas dabar?" klausė jis.

"Morta Liepaitė", paaiškino lakunas ir Morta pritarė jo žodžiams savo aštriu linktelėjimu galvos. Senasis ponas greitai vedė pirštu per savo sąrašą, paskui paspaudė elektros varpelį sienoj. Tuo jau išėjo labai gražus ir gerai nuaugęs angelas.

"Numeris aštuoni B., 42", tarė senasis ponas. Po to jis linkterėjo Mortai ir pranyko. Apsidairius, ji pamatė, kad ir lakunas pranyko. Angelas paėmė ją už rankos.

"Kur dabar mane vedi?" klausė Morta.

"Mes einam į dangų tyčią parengtą tau," atsakė angelas švelniu balsu. Mortai tas labai patiko.

"Ar jus turite tam tyčią parengtą Dangų?" klausė ji.

"Taip, atsakė angėlas. Kiek vienam yra tyčia parengtas dangus".

"Morta jautėsi truputį apviltą. "Kiekvienas turi tyčia jam paruoštą Dangų sulig jo idealo ant žemės", aiškino toliau angelas. "Tavo kariera buvo nepaprasta, ačiu geriems darbams, kuriuos tu atlikai sergantiems ir reikalingiems; tu rasi savo Dangų pritaikintą lygiai tavo skoniams ir apgyventą tų žmonių, kuriuos tu mylėjai ir kuriems tu gelbėjai ant žemės."

"O! tarė Morta labai nustebus. "Gal but kai kas iš jų išmoko nusiprausti burnas. Ir žinai," kalbėjo ji toliau, "aš ne visus mylėjau, kuriems aš gelbėjau. Kaip tik atbulai. Tečiaus aš jaučiaus turinti priedermės pojutį".

Angelas susiraukė. "Piedermės pojutis yra tuščia kalba", sakė jis. "Įsakai pasako mums, kad tu mylėjai kiekvieną, kurį tik sutikai. Aš nenorėčiau tikėti, kad nepaparsta keliautė į šičia butų padariusi veikmė į tavo upą.

Morta sutraukė pečiais ir nusuko nosį, manydama pati sau, kad angelas nori didžiuotis. Tuo tarpu jie ėjo, ar geriau sakant, skrįdo per didelį sodną, pilną augštų medžių ir giedrą nuo daugybės keistų gėlių ir galiaus priėjo augštus aukso vartus. Angelas išsitraukė raktą, ant kurio buvo pažymėta M. Liepaitė, atrakino vartus ir Morta įėjo. Ji išvydo save mažam kaimelyj pastatytam viduryj laukų, lygiai tokiam, kuriame ji buvo Lietuvoje, kur susirinko daug žmonių, vieni baltuose rubuose, o kiti me rubų visai. Šitie žmonės, pamatė Mortą, pradėjo bėgti prie jos. Didžiuma jų, Martą tuojau pažino; jie visi atėjo iš to miesto, kuriame dievobaimingai ir ragindama prie gerų darbų ji praleido savo gyvenimą. Bet jiems priėjus arciau, ji išvydo veidą užsakelyj kitų, kuris buvo uždengtas nuo jos, ir ji atsisuko į angėlą.

"Taip negali buti", tarė ji griežta... "Aš čia negaliu buti".

Morta buvo susijaudinus.

"Aš nenoriu buti be pasigailėjimo," tarė Morta, bet ištikro, tu negali reikalauti, kad aš sutikčiau su tąja mergina. Ji buvo mano tarnaitė ir juo mažiau apie ją kalbėti, juo geriau. Nagi, sakau, ji turėjo drąsos savo kudikį nešioti".

"Kodel ji negalėjo jo nešioti?" klausė angelas. Jai nei Dangus be jo. Aš manau, kad tu nevisai supratai, kaip čia dalykai yra vedami."

"Bet ji buvo be vyro!" šaukė Morta.

"A-ha", tarė angelas, mandagiai sulaikydamas žiovulį. "Vis tiek ji buvo atsidavusi motina. Gal jį del to ir yra čia".

"Ji negalėjo buti motina, jei ji nebuvo ištekėjusi už vyro", tarė Morta tvirtai.

"Aš turiu mažai prityrimo šituose dalykuose, bet gal kiti žmonės tau geriau patiks", tarė angelas, pasiteisindamas.

"Jie man visai nepatinka", atsakė Morta. "Aš matau tuos apskretusius apskurėlius, kurie svaidė akmenis iš mano namo ir senąjį Baltrų, vagišių ir nelemtąjį žmogelį, kuris vaikščiojo su katarinka bezdžionę vedinąs, ir akląjį smuikininką, kuris gėrė alų be saiko. Ištikro, atrodo, kad kas tyčia surankiojo visus tuos vietos nusikaltėlius man. Tai tiesiog įžeidimas manęs".

Ji kalbėjo labai karščiuotai, žiurėjo į ją susimaišęs. Tur but čia yra kokis apsirikimas," tarė angelas.

"Apsirikimas! Žinoma, apsirikimas, aš niekuomet nelaukiau sau to", šaukė Morta.

"Leisk man išsiaiškinti", tarė angelas. "Čia yra vieta, kur visi kilnųs žemės idealai ra įvykinami. Šitos vargšės merginos idealu buvo am žina meilė prie savo kudikio, turėti jį visuomet prie savęs. Tavo idealu buvo vesti visu šituos vargingus, nelaimingus ir silpnus žmones į Dangų. Tu matai visą tai išsipildant po savo akių; ar tas nepadaro tau didžiausio ir nepasibaigiamo džiaugsmo?

Morta norėjo jam aštriai atsakyti, bet dirstelėjo į vieną, kitą veidą aplink ją. Kiek vienas jų turėjo nuostabią išraišką rymties maišytos su laime; jie buvo keistai persimainę iš žemiškos išvaizdos ir švietė į ją savo draugingumu. Nei vienas pirmiau nežiurėjo šitaip į vargšę Mortą ir ji staiga savo širdyj pajuto skausmingą džiaugėsi, lyg kad ten ledo šmotas butų pradėjęs tirpti. Pati besistebėdama iš savęs, ji bėgo rankas iškėlus prie merginos, bu vusios pas ją tarnaitę ir sakėsi turinti noro arkliavagį Baltrų pabučiuoti. Tačiaus šita drauginga regykla neįvyko, nes staiga pasirodė senis žila barzda gana susirupinęs.

"Čia, matau, klaidą!" šaukė jis. "Kaltas tam Mirties — Laikas. Jau šimtąjį kartą jis atgabena ne tą asmenį".

Mortos širdis nuslinko į pačias kulnis. Čia, kaip ji pati sakė buvo bepradedanti jausti visus Dangaus džiaugsmus ir pailsti draugystės tų brangių žmonių, nuo kurių ji tik kelios minutos atgal bėgo šalin, ir dabar šitas senas kvailys atėjęs visą sugadino.

"Kas yra?" ji klausė nuliudus.

"Didelė klaida", atsakė jis. Tu turi grįžti atgal. Čia ne tavo Danguš; jis priklauso kitai Liepaitei, Marytei Liepaitei, kuri dabar čia ateina. Tai vis atsitinka del nelabo raštininko apsileidimo, kuris nepasirupina parašyti pilną vardą".

"Marytė! Ar ji taipgi Danguj?" klausė Morta. Bet toj pat valandoj atsivėrė durys ir įbėgo Marytė, linksma, kvatojanti, visų laukiama.

"Brangus žmonės, kaip yra linksma!" šaukė ji siųsdama bučkius tarnaitei, vaikams ir arkliavagiui Baltrui. Po to ji pribėgo prie Mortos. "Mieloji" kaip man linksma tave matyti," tarė ji. "Aš jau girdėjau viską apie tą klaidą ir aš butinai reikalausiu, kad tu čia pasiliktum su manim. Man Dangus nebus Dangus be tavęs. Ar pasiliksi? Žinoma, pasilikti; tas nutarta. Dabar aš galiu kalbėti į visus savo draugus!"

Bet senis su barzda atrodė labai rimtas. "Aš manau, kad negalima bus to padaryti. Tavo supratime apie Dangų nebuvo Mortos, o Mortos supratime nebuvo tavęs. Morta turi išeiti iš čia".

"Ar tai mane siųsi atgal ant žemės?" šaukė Morta, nusitvėrusi Marytei už rankos apkabintos jai aplink liemenį.

"Dalykas nėra toks blogas", atsakė jis. "Bet tau reikia eiti į savo dangų, kuris yra pilnas tavo žemiškųjų idealų. Tikrenybėj jis nėra toks blogas", pridurė senis. "Aš ėsu matęs daug blogesnių"

"Mes dažnai ateisime tave aplankyti!" tarė Marytė, bučiuodama Mortą. Po to angelas palietė Mortos petį ir ji pajuto, kad ją ištraukia iš laimingos regyklos. Jai labai norėjosi verkti.

Netrukus jie atėjo prie kitų vartų, kuriuos angelas atrakino raktu paduotu jam senio. Kaip tik įėjo, Morta apsidairė ir pamatė, kad jos Dangus yra tikrai tuščias, palyginus jį su Marytės Dangum. Čia nebuvo nei gėlių nei žalių lankų, nei linksmo kaimo; jame buvo tik estrados, nuo kurių žmonės ruščiais veidais ilgas ir nuobodžias prakalbas laikė, ir bažnyčia, iš kurios pro duris ėjo liudnu himnų ir psalmių apie pragarą giedėsys, jame buvo taipgi daugybė maitinimo punktų virtuvių ir labdarybės organizavimo komisijų kambarių. Visa vieta stipriai dvokė dizinfikatais. Morta nuliudo, žiurėdama į visą tai, tečiaus ji žinojo, kad visa tai butų jai patikę, jei tas butų ant žemės ir ji butų gyva. Keli neaiškus ir paniurę asmens vaikštinėjo; keista jų išvaizda buvo smėkliška ir ji klausė to keistumo priežasties.

"Aš manau", atsakė angelas, "kad tu paisytum ne tiek žmonių, kiek daiktų, jei butum ant žemės. Komisijų kambariai ir dizifikatai yra gana tikri, o himnai ir psalmės niekuomet nesustoja. Tas žinoma, taip ir turi buti, bet gaila, kad tu nepagalvojai daugiau apie saulės šviesą ir malonius vaizdus. Man čia šalta ir nyku. "Jis parodė į kelis trobėsius, ant kurių pryšakio buvo parašyta didelėmis raidėmsi PRIEDERMĖ, TEISINGUMAS ir AMŽINA BAUSMĖ". "Tų dalykų buvo reikalaujama perdaug. Pareiga ir teisingumas yra puikųs žodžiai", sakė jis bet aš manyčiau, kad musų linksma draugė, su kuria mes tikką persiskyrėme, jų vieton butų parašiusi Džiaugsmas ir Pagaila.

Sveikatos Dalykai

Kova Su Ligomis.

Kaip senai žmonės pradėjo gydytis, kuomet serga, nėra tikrai žinoma.

Gilioj senovėj, laukinių žmonių protas sekė tuos pačius kelius sveikatos pagerinimui. Visuose atsitikimuose nemokytas, neišlavintas protas stengiasi ligą apgalėti burtais, magiku arba tiesiog šaukiantis prie Dieviškos Galybės.

Istorija mėgsta priminti fakta, kad senovės žmonių tarpe buvo mėginimai viešos sveikatos darbuose. Egiptiečiai filtriuodavo į Niliaus upės purviną vandenį. Juozapo šulinys, netoli Gizeh, buvo kastas tris šimtus pėdų, per akmenį, kol prieita prie tyraus vandens. Visi žinome kaip fiziniai sveiki buvo senovės Graikai. Romėnai pirmiausiai suprato ventiliacijos vertę. Jie atvedė tyrą vandenį nuo kalnų, ir įtaisė požemines srutas išmatų nutraukimui.

Vėliau, viduramžyj, karai, bloga valdžia, fanatizmas, ir begalinis ištvirkimas nustumė žmonių progresą keliais šimtmečiais atgal. Šiuo laiku, visos sanitarinės priemonės buvo suspenduotos, ir žmonės gyvendavo tokiose vietose kur buvo tinkamos tik gyvuliams. Jie retai kada prausdavos ar skalbdavo savo drabužius. Išmatos budavo metamos ant gatvių. Visos ligos buvo skaitomos kaipo Dievo bausmė, ir maža daroma, kad apsigynus nuo jų. Keturioliktam šimtmetyj užpuolė maras aršiausioje formoje, ir per trumpą laiką užmušė ketvirtą dalį visų žmonių gyvenančių tame žinome pasaulyj. Tas tesėsi per kelis šimtus metų, ir iš priežasties to maro, arba "Juodosios Mirties" kaip tuo laiku jis buvo vadinamas, žmonės buvo sujudinti apie reikalingumą apsisaugoti nuo tos ligos. Šiuo laiku raupai buvo labai išsiplėtoję, ir raupais sergantiems buvo parupintos vietos, kur jie buvo prižiurimi ir atskirti nuo kitų.

Išpalengvo žmonių padėtis gerintis, nors progresas buvo nepaprastai mažas. Prietarais ir ignorancija, tamsumo dvynukai, visuomet pasirengę buvo sutriuškinti tuos, kurie drįso atskleisti gamtos lapus.

1628 metais Harvey turėjo daug sunkybių, net išmokslininkų pusės, kol privertė pripažinti jo išrastą kraujo cirkuliaciją. Kol Jennerio nebuvo sumanyta, 1798 metais raupai buvo taip paprastu dalyku, kaip šiandien tymai. Nuo 1830 metų iki 1860 metų choleros Suv. Valstijose daugumoje vietų buvo paprastu dalyku. Pirmutinėj devyniolikto amžiaus dalyj gydytojai apie nekurias ligas tik spėti, ir tai dažniausiai buvo klaidingi. 1831 — 1832 metais Europos aštuoniolikoj miestų, kuriuose buvo apskaitoma apie keturius ir pusę milijono gyventojų, iš jų 50,000 mirė cholera. Vengrijoj laike tos pačios epidemijos, cholera mirė vienas žmogus iš kiekvienų keturias-dešimts šešių žmonių iš septynias-dešimts septynių. Net 1873 metais choleros siautė devyniolikoje šios šalies valstybių.

Šiltinė budavo kaip kokia rykštė, kurią pasekdavo skurdas.

Prieš civilį karą geltonoji šiltinė budavo paprastu daly New Orleans, Galveston, Mobile, Key West. Pensacola ir Charleston, S. C., apie kurias vietas, kai kurie rašytojai rašo, kaipo apie epidemijos centrus. Philadelphija Baltimore, Portsmouth, New York, ir kiti miestai kęsdavo nuo daugybės epidemijų. Faktinai nemažiau kaip devynias — dešimts geltonosios šiltinės epidemijų Suv. Valstijose pasirodydavo.

Kaip skirtinga yra padėtis šiandien. Moderninė medicina tikrai pradėjo veikti nuo didžiojo prancuzo Louis Pasteur laikų, nuo 1857 metų iki 1885 metų. Pasteur sekmingai išrišo klausimą, kad puvimas, rugimas, ir panašus porcesai buvo pasekmė apie kurią kalbėdavo kaipo apie gyvenime žemesnės formos "savaiminga generaciją", tai yra, kad tokios formos galėjo atsirasti išnaujo iš negyvos materijos. Pasteuro darbą įėmė ir išradimą, kad nekurios ligos žmoguje ir kad kuriuos žemesniuosius sutvėrimuose kyla iš augimo ir nesuskaitomas dauginimosi jų kunuose mikroskopinių augalų, žinomi kaipo ligų perai ar bakterijos.

Toliau medicinos darbas sekmingai vystėsi ir vis dar labiau vystosi nešdamas žmonėms neapkainuojamą pagalbą.

PAIEŠKOJIMAI.

Šie asmenys gyveną Amekoje yra ieškomi:

BIELSKIS Juozas, Kilęs iš Ingavangio k., Klebiškio val., Mariampolės apskr. Prieš karą gyveno Chicagoje.

BENIKAI, Adomas, Antanas, Kostas ir Kazys. Kilę iš Renavos dvaro, Mažeikių apskričio. Gyveną Chicagoje.

ČEIKUS, Antanas. Kilęs iš Kazimieravo kaimo., Varėnų valsč., Alytaus apskr.

DANTA Pranas, Kilęs iš Skaisgirio val., Šiaulių apskr. Gyveną Chicagoje.

DIRGELAS Antanas. Kilęs iš Dausnių kaimo, Kretingos apskričio.

GASPARONIS Ant. Kilęs iš Raguvos val., Panevėžio apskričio. Kadaise gyveno Sioux City, Iowa.

GIAČAS Pranas. Kilęs iš Vainuto val., Tauragės apskr. Kadaise gyveno 2457 West 46th Place, Chicagoje.

JANUŠKAI, Ona, ir Balys. Kilę iš Kuršėnų val., Šiaulių apskr. Gyveną Chicagoje.

Aukščiau išvardyti asmenys yra prašomi atsiliepti, ir kiekvienas kas ką nors apie juos žinotų yra prašomi suteikti žinių. Bet kokia žinia bus brangiai įvertinama.

LIETUVOS KONSULATAS,
608 So. Dearborn St.
Room 1032.
Chicago, Ill.

Kur Auksas Kasamas.

Kanada, jeigu vis produktuos tiek aukso, kiek dabar produktuoja išstums Suv. Valstijas iš antros vietos kaipo aukso produktuotoja sulig pranešimo iš Komercijos Departamento Kasyklų Biuro. Transvall vis veda visas tautas aukso produkcijoj pristatydamas 21.79 nuošimtį aukso, kuomet Suv. Valstijos pristatė tik 21.29%.

Į mažiaus kaip 100 metų Suv. Valstjios iškasė suvirš keturis ir pusę bilijonų dolerių aukso vertės.

Bet sumažėjimas produkcijos pasirodė jau 1927 metais, kuomet mažiausia aukso iškasta nuo 1885 metų. Bet pasaulinė produkcija buvo augščiausia nuo 1907 m. iki 1927 metų. Viso pasaulio produkcija buvo 19,397,757 uncijos, tos sumos Suv. Valstijos produkavo 2,117,253 uncijas. Bet nuo 1915 metų Suv. Valstijų produkcija sumažėjo suvirš 56 nuošimtį. Kanados produkcija vis auga, Rhodesia ir kitos Afrikos dalys vis pristato daug aukso.

Iš viso aukso produkcija nuo 1493 metų suvirš bilijonas uncijų. Suvirš pusė viso aukso produkuoto per pereitus 435 metus, produkuota pirmais 27 metais dabartinio šimtmečio.

Geležinkelių Konferencija Maskvoje.

MASKVA. — Šiomis dienomis, Maskvoj atidaroma Sovietų Rusijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos geležinkelių konferencija, keleivių traukinių judėjimui suderinti. Konferencija trauksis savaitę.

Mes Išsurinam
Apdraudžiam
NAMUS nuo ugnies ir vėtros
RAKANDUS, PIANUS, ir RADIOS, BRANGENYBES (Auksinius ir Deimantus.)
AUTOMOBILIUS ir TROKUS, (Visoj srityje apiraudos.)
LANGUS,
KAILINIUS (Fur Coats) ir DRABUŽIUS,
NAUJAI NAMUS STATOMUS, (Building Construction.)
VISOKIŲ KITŲ RUŠIŲ APDRAUDA (Insurance)

Musų insurance (apdraudos) skyrius visuomet stengsis suteikti teisingą ir greitą patarnavimą. Taipgi pagelbės sutvarkyti jusų insurance — apdraudos reikalus be jokių kaštų ir atsakomybės tamsoms.

Mes atstovaujame sekančių kompanijų: Royal Insurance, Aetna Life and Casualty Co. ir kitų kompanijų, kurios yra priežiuroj Illinois valstijos. Esame nariais Board of Underwriters ir taipgi po Bond Kaucija.

S. P. Kazwell & Co.
INSURANCE SKYRIUS
2839 W. 63rd Street
Telephone Republic 8899.

Tel. S. B. 1654 W
DR. R. CHERNIAK
Dentistas
Visas darbas garantuotas už prieinamiausią kainą
392 BROADWAY
Tarp E ir F st. S. Boston, Mass.
Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O. D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Skaitykit ir Platinkit
"SANDARĄ"

Skaitykite ir Platinkite
"SANDARĄ"

Namų telef. Univ. 1463-J
A.O. Salna
(SHALNA)
Lietuvis Advokatas
Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington University su L. L. B.
"Darbininko" Name
(2-ros lubos)
366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. S. B. 3520

Telefonas S. B 28-05-R
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M.D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas South Boston 1058
BAY VIEW MOTOR SERVICE
Peter Trečiokas ir Juozas Kapočiunas Savininkai.
Studebaker — Erskine
Sales Room, 549 East Broadway
Servce Station, 1 Hamlin St. and Eighth St.
SOUTH BOSTON, MASS.

Garadžiaus Telefonas So. Boston 0777 — Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS
Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Parduodame Gulf ir Sinclair gazoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užganėdinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius, O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:
820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Karopiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gydyles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenė jusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo už degimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai.
D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:
3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Editor MIKAS VAIDYLA

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 0406

Užsisakymo kaina:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyj metams $3.00

NAUJUS METUS SUTINKANT.

Gamtai mažai ką reiškia vieni metai, nes jų praleido milijonus, o gal dar daugiau praleis. Palyginus, tai tik menkas lašelis vandens berybiam okeane.

Tiktai musų mirštamam žmogui vieni metai turi didelės svarbos ir jis juos atydžiai skaito, kaip neturtingąsis paskutinius savo skatikus. Jeigu mes gyventumėm nors tiek, kiek pavyzdžiui ąžuolas, tai prabėgančių metų nelydėtumėm su apgailestavimu, kad taip greit praslinko, o naujų, kuriuos dar turime gyventi nepasitiktumėm su tokiu džiaugsmu.

Žmogus, matomai, turi teisės prikišti pačiai gamtai jos šykštumą nustatant musų amžių. Juk niekam nebutų skriaudos, jei žmonės gyventų du syk daugiau negu dabar. Kiek nesmagumų butų tuomi išvengta! Kiek naujo džiaugsmo rastumėm pratęstoj kelionėj!

Vienok gamta, pastatydama žmogų ten kur jis dabar yra ir nuskirdama jam amžių žinojo ką daro Perilgas gyvenimas nusibostų ir taptų greičiau našta negu smagumu. Kuomet kiekvieni metai atneša ką nors naujo ir nematyto, mes jų laukiam ir spėliojam ką jie atidengs. Tačiau, jeigu amžius butų kelius kartus ilgesnis, tų naujovybių pritruktų ir vieni metai atrodytų nuobodesni už kitus.

Daugeliui žmonių gyvenimas išrodo per trumpu todel, kad jie nemoka gyvenimu naudotis. Tiesa, jie susilaukė senatvės. Bet paklauskim ką jie gero nuveikė, matė ir patyrė, atsakymas gal bus labai trumpas. O sulig šito sprendžiama apie tikrą amžiaus ilgį.

Dirbdami visuomenės gerovei mes įgyjam daug naujų patyrimų; geriau pažįstam žmones su jų blogom ir gerom ypatybėms ir tuo budu žymiai paįvairinam savo gyvenimą. Rupindamiesi išimtinai savim ir nekreipdami domės kas atsitiks su musų giminėms, ta kaimynais ir tos pačios tautos žmonėmis, mes beabejo, gyvenimą apkarpome.

KORESPONDENTO IŠVEDŽIOJIMAI APIE LIETUVĄ.

Amerikiečių reporteriai nuvykę Europon prirašo tokių politinių nesąmonių, kad kartais stebėtis reikia kaip jos patenka spaudon.

Chicago Daily Tribune turi Rygoje jau mums žinomą Donald Day. Jojo pranešimai pasižymi ne tik kraštutinybę, bet ir nuolatiniais prieštaravimais. Ir iš tokių tai šaltinių vietinė Amerikos visuomenė semia sau "informacijas" ape pasaulinius įvykius.

Šioje savaitėje atpiškėjo viena Donald Day telegrama apie Pabaltijos valstybių užsienio politiką. Toje telegramoje jis gerokai apjuodina Lietuvą ir nueina toliau negu patys lenkai. Tarp kitko jis sako:

"Lietuva" pasak vieno veikėjo, parodžiusi mažai sugebėjimo save valdyti, nes tik saujalė lietuvių patriotų išderėję Lietuvai nepriklausomybę Paryžiaus taikos konferencijoje ir šios šalies palaikymas neoficialaus karo su Lenkija, trukdo įkunyti Baltijos sąjungą.

"Pavojingiausia vieta Europos taikai yra Lietuvių — Lenkų frontas, kur karas gali prasidėti bėgyje 48 valandų, įsimaišant Rusijai, Lenkijai, Lietuvai arba Vokietijai.

"Išrišus Vilniaus klausimą, šiaurinė Europa galėtų pažvelgti į ateitį su pasitikėjimu; bet dėlei dviejų gerai apginkluotų armijų, nukreiptų viena prieš kitą, ugnis gali suliepsnoti per vieną naktį. Dėlei to ekonominis Lietuvos šiaurės kaimyno progresas yra smarkiai trukdomas. Del ateinančios Europos taikos butų geriau, kad Lietuva pataptų Lenkijos jurisdikcijoj, nes šiandie bemokslė šalis teikia progos sukelti antrą Europos karą..."

Rašydamas šią telegramą ponas Donald Day tur but dar buvo neišsipagiriojęs. Kitaip negalima butų išaiškinti čia jo paduotų nesąmonių. Jisai mano, jog Lietuva atidavus Lenkams viskas išeitų sklandžiai; nebutų nė ginčo del Vilniaus, ne pavojaus pasaulinei taikai. Tačiau jis užmiršta, kad jei pavojus yra okupavus tik dalį musų žemės, tai užėmus visą Lietuvą, to pavojaus bus kur kas daugiau. Del lietuvių nemokslo, tai galime priminti, kad mes visgi stovime aukščiau lenkų, kuriuos p. Donald Day taip garbina savo korespondencijoje.

Yra dalykų, kuriuos mes patys trokštame pataisyti; tame skaičiuje įeina ir krašto valdymo forma. Bet kritikuodami valdžią, mes jokiu budu negalime nutylėti kuomet bandoma išplėšti iš musų nepriklausomybė arba norima bereikalingai pažemyti.

ISPANIJOS DIKTATUROS LIKIMAS.

Šį kartą jau pats diktatorius Primo De Rivera ėmė kalbėti apie pasitraukimą. Jo paties žodžiais: "Diktaturos tai vieno asmens dalykas, o žmogaus gyvenimas juk trumpas".

Ispanijos karalius Alfonsas sukvietė specialį ministerių kabineto mitingą, kuriam buvo aptarta ką toliau daryti: ar priimti diktatoriaus rezignaciją, ar prašyti jį toliau pasilikti savo vietoj. Visame krašte vis tiek jaučiasi neramumų. Sevilijos garnizono karininkai pakėlė maištą, bet buvo nugalėti ir atiduoti teisman. Bet smarkiausia diktatorių spaudžia, tai stambus krašto biznieriai — bankininkai, kurie kontroliuoja visą kapitalą. Jiems diktatura atrodo nenormaliu reiškiniu ir kenksmingu bizniu. Kaipo kovos priemonę jie pasirinko gana smarkų įrankį, butent — mažinti ispanų valiutos vertę ir tuo budu diskredituoti Primo de Rivera žmonių akyse.

Diktaturos kaikuriems yra įdomios tiktai pradžioj. Bet praeina metai, kiti ir jos pradeda nusibosti, ypač kuomet nieko stebuklingo nesugeba sutverti. O tuom tarpu jos reikalauja iš žmonių didelių aukų, didesnių negu kas kitas.

Didysis L. K. Vytautas

1430 — 1930

J. J. Hertmanavičius

Iš ryt pietų pusės, Vytautas užtikrino Lietuvai ramybę, bet šiaur vakarių pusėj dalykai buvo labai supinti. Lenkai nuo seniausių amžių buvo lietuvių griežčiausi priešai. Jie visa galia veržėsi prie Bltiako juros, ir atsiekimui to tikslo pasikvietė pradžioje XIII-to amžiaus vokiečių kryžuočius.

Įsigyvenus kryžuočiams Parusnyj, jie tapo lygiai pavojingi lenkams kaip ir lietuviams. Tas sudarė bendrus reikalus Lietuvos ir Lenkijos. Jau Gedimino laikais lenkų Karalius ieškojo susitaikinimo su Lietuva. Pasekmė derybų lenkų karaliaus Lokietko su Gediminu, buvo išleidimas Gedimino dukters, Aldonos, už Lokietko sunaus. Del tų vestuvių kilo painus reikalai su Lenkija. Tačiaus pavojus nuo kryžuočių pusės vertė lenkus ieškoti tampresnių ryšių su Lietuva ir štai 1386 m. lenkų karalaitė Jadvyga ištekėjo už Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Jogailos.

Lenkai išnaudojo tas vestuves savo naudai. Jogaila pažadėjo lietuvius apkrikštyti ir sujungti su lenkais. Tais laikais Vytautas bvuo Lietuvos valdovu bet kariavo su Jogaila. Jogaila atsiekimui savo tikslo, laikinai taikėsi su Vytautu, bet valdžią laikė savo rankose. Vytautas, turėdamas savo tikslus nematė reikalo kenkti Jogailos norams tapti lenkų karalium. Jis tikėjose, kad Jogailiui tapus lenkų karalium, jis taps Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu. Bet apsivylė.

1387 metais Jogaila pakėlė į Lietuvos sostą savo brolį Skirgailą, su kuriuo Vytautui priėjo kariauti iki 1382 metų.

Iš to yra aišku, kad Jogailos pažadai, padaryti lenkams, nereikalavo Vytauto ptvirtinimo. O jaigu jis jiems nesipriešino, tai gal vien del to, kad jo pasipriešinimas butų bergždžias ir apsunkintų vien jo galutiną tikslą sunaikinti vokiečių galybę.

Susivienijimas Lietuvos su Lenkija sudarė rimtą pavojų kryžoučiams, ir jie rengėsi iš peties sutruškinti taip Lietuvą kaip ir Lenkiją.

Padėtis dabar pakitėjo. Lietuvai priėmus krikščionybę, prasišalino pagrindas kryžuočių karui prie Lietuvą. Karas įgijo kito pobudžio — grynai politinio, kuriam kryžuočiai pilnai atsidarė, ir telkė sau visą vakarinės Europos galybę.

Vytautas, patyręs karo reikaluose, rengėsi iš savo pusės suruošti paskutinį smugį tam griežtam priešui ir štai Liepos 15 dieną 1410 metais visą kryžuočių galybė stojo karan su Lenkų — Lietuvių galybe. Kryžuočiai tapo visai sutruškinti, bet Vytautas turėdamas neužbaigtus su lenkais reikalus nedaleido kryžuočius galutinai sunaikinti. Tačiaus ustvirtinimui savo pozicijos jis sutiko palaikyti vienybę su lenkais ir štai 1413 metais tapo užmegsta Horodlėj pastovi unija tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Suvienijas valstybę ir nuraminęs jos priešus, Vytautas rupinosi užtiesti pagrindus tvarkai ir teisėtumui. Tam tikslui atsiekti, jis ėmėsi su kadifikuoti ėsamus įstatymus ir pravesti naujus, kurie sudarė Lietuvos Statutą. Tas statutas buvo vienu iš geriausių anais laikais visame civilizuotame pasaulyje, ir jis veikė per keletą šimtų metų.

Tokiais tais budais Vytautas sukurė didžiausią Europoje valstybę, lietuvių valdomą, ir gerai sutvarkytą, kuri tačiaus skaitoma buvo kunigaikštystė ir todel neturinti prideramą jai politinio autoriteto, kas kenkė tarptautinėse sferose, o ypatingai prietikiuose su Lenkija, su kuria, sunkių aplinkybių delei Lietuva sudarė sąjungos ryšius.

Tų ryšių panaikinimui Vytautas ryžosi iškelti Lietuvą į Karalysčių eilę, ir Popiežiui kaip ir imperatoriui sutikus jis parengė savo sostinėj Lucke didžiausias iškilmes karunavojimo. Lenkai, suprasdami prasmę iškėlimo Lietuvos į eilę karalysčių, perėmė keliyj siunčiamą Vytautui karuną ir tuomi užkirto kelią atsiekimui jo paskutinio tikslo. Vytautas tuomi lenkų vylingumu labai susigriaužęs, iš ko apsirgo, ir Spalio 27 d. 1430 metais, mirė sulaukęs žilos senatvės.

Pasaulinę garbę Vytautas įgijo sušaukdamas Synodą ry tų tikybos Naujapilyj, kur jis sutaikė jį su Romos Katalikų Bažnyčia. Už tą imperatorius ir popiežius, laikais Konsilium Konskancijoj paskelbė Vytautą globėju krikščioniškojo pasaulio.

Tokius tai darbus nuveikė Vytautas savo ilgame ir audringame gyvenime. Iš anarchijos jis sudarė tvarką; iš silpnos, visų skriaudžiamos Lietuvos jis padarė didžiausią, galingiausią ir tvarkingiausią valstybę. Drausdamas vienybę valstybės griaunančius, jis nė vienam nekeršijo, bet pastatė juos prie kuriamojo valstybės darbo. Jo įstatymai ne siauriną žmonių laisvę, bet daboją tvarką. Neįvedė jis savo viešpatystėj tų nuožmių įstatymų, kurie veikė vakarinėj Europoj. Lietuva nepažino nė "Dievo Teismų", nė "Šventosios Inkvizicijos."

TAUTOS BROLIAI!

Jau praėjo metai laiko, kaip per šio laikraščio skiltis, buvo pareikštas musų "VARPININKŲ SUSIŠELPIMO FONDO" balsas į Jus, AMERIKOS LIETUVIAI.

Jus musų balsan atsiliepėte ir buvot duosnus. Mes buvome laimingi gražiomis Jusų aukomis, Lietuvoje šelpdami neturtingus, pažangius, prieš klerikalizmą ir diktaturą nusistačiusius moksleivius VARPININKUS.

Jums gerai žinoma Lietuvos politinė padėtis; ji yra tokia, kad daugelis moksleivių ir studentų, per karo lauko teismus atsidurė kalėjimuose. Pažangieji moksleiviai, kaip šnipų, taip ir klebonų agentų, yra skaudžiai persekiojami. Jiems neduoda burtis į organizacijas, kuriose galėtų lavintis ir per kurias galėtų save materialiai aprupinti.

Visomis išgalėmis proteguojamos klerikalinės ir nacionalistinės — šovinistinės organizacijos. Bet nežiurint to, pažangiosios varpininkų moksleivijos skaičius vis didėja. Mat reakcija iššaukia akciją ir pasipriešinimą.

Bet šioji gabioji moksleivija, yra daugiau neturtingos darbo visuomenės vaikai, kurių einančių mokslus tėvai nepajėgia aprupinti.

Kad nežutų tvirtos jaunos jėgos, kurios daug prisidės prie Lietuvos laisvių iškovojimo, krašto kulturos pakėlimo, glaudesnių ryšių su lietuviais. Amerikoje ir kituose kraštuose sudarymo ir kad tas jėgas palaikyti, yra susidaręs "Varpininkų Susišelpimo Fondas", kuris turi įtraukęs visą eilę pažangių ir pinigingų žmonių savo tarpan ir surinktomis iš jų ir Jusų, broliai amerikiečiai, lėšomis šelpia ir padeda tam jaunimui eiti mokslus.

Kadangi pinigas kiekvienam yra labai brangus daiktas, tai jų negalima prisisemti, kaip iš šaltinio vandens. Čia priseina visur ir visuomet kreiptis į geros valios žmones.

Kaip visuomet, taip ir šį kartą, tikimės iš Amerikos lietuvių paramos.

Kas yra varpininkai, Tamstoms yra gerai žinoma vien iš to, kad musų tarpe yra buvęs respublikos prezidentas DR. K. GRINIUS, buvęs net trijų kabinetų ministeris pirmininkas, p. M. Sleževičius ir kiti.

Tad, broliai lietuviai, artinantis Kalėdų ir Naujų metų šventėmis prisimink, kad Lietuvoje plaka jaunos varpininkų sielos, labai artimos pažangiesiems Amerikos lietuviams.

"Varpininkų Susišelpimo Fondas" laukia iš Tamstų paramos aukų.

Pinigai galima siųsti šio fondo pirmininkui Dr. Jonui Staugaičiui, Mickevičiaus gatvė No. 11, Kaune.

Taria tikros pagarbos žodį Varpininkų Susišelpimo Fondo Centro Valdyba.

Dr. Jonas Staugaitis,
Pirmininkas,
J. Audickas,
Sekretorius.

Rasta Gintaro Biržiuose.

Šių metų pabaigoj ukininkas Jurgis Kučinskas, gyv. Juodelių kaime, Biržų val., ardamas unsausintą pelkę, išarė gintaro apie 8 kilogramus. Žinovų tvirtinimu, gintaras yra gana geros rušies Gintaro 3 gabalėlius įsigijo Biržų Muziejus.

WASHINGTON, D. C. — "Valstybinis aparatas šiandien ir per šimtą metų ateitije turi buti valdomas per vyrus" — pasakė poni Pearl Peden Oldfield, S. V. žemojo buto atstovė ir ji del to daugiau nekandidatuosią.

PATOGI PROGA

Amerikoje, su kiekvienais metais vis daugiau ir daugiau lietuviško jaunimo, užbaigia medicinos — dentisterijos mokslą. Ir negreit lietuviai medikai ir dentistai pasijus, kad jau dirva praktikai tirštai aprupinta savais profesionalais. Dar gali sutilpti lietuvių kolonijose pora šimtų lietuvių medicinos gydytojų ir dentistų. Ir jie pakankamai savo profesijoj dar bo turės.

Bet ne apie tai man norisi keliatą žodžių pratarti į lietuvišką jaunimą, arba į tėvus, kurių vaika lainko Universitetą.

Štai klausimas kyla mano galvoje. Ar žadėta lietuviui medikui ar dentistui, kada nors užimti pasaulyje mokslo vietą tokią augštą prieš kurį netik lietuviai nulenktų savo galvas, bet ir su pasididžiavimu sakytų, tai MUSŲ LIETUVIS!. Bet kad ir svetimtaučiai pripažintų, kad tai ne ginčijama nauja žvaigždė.

Man rodos, kad taip. Tik reikia nurodyti kelią musų jaunajai gentkartei — medikų, dentistų, kaip ir kokiu budu galima tąją aukščiausią garbę ateityje pasiekti — neišsižadėti lietuviškos tautos, kur viso pasaulio mokslo vyrai atkreiptų akis. į tąją naują žvaigždę.

Mes senos kartos medikai — dentistai ir taip jau esame milžinai — galiunai. Neatims ir nepridės daugiau. Tą, ką mes nuveikėm — atsiekėm, kitiems tų progų nėra. Nes persimainė apistovė, persikeitė gyvenimo sąlygos.

Štai senoji gentkartė lietuvių medikų — dentistu, apart ėjimo pareigų savo profesijos — turėjo dar ir kitas užduotis. Profesija jiems užtikrino kasdieninę duoną — turto nesukrovė, ir nors neatsiliko ir neatsitolino nuo naujų medicinos mokslo išradimų, bet visgi nieko naujo medicinos mokslo srityje neišrado, kad pasaulio medicinos mokslo vyrai butų tapę sujdominti.

Dar labai gerai ir garbė jiems, kad musų lietuviai senosios gentkartės nepasiliko užpakalyje medicinos mokslo, nes kaip sakiau musų senieji profesionalai turėjo apart gydytojo pareigų ėjimo — dar kitas pareigas. Jiems atsiėjo gaivinti nuilsusią — užmigdytą lietuvio dvasią. Jiems reikėjo lietuvių spaudą atgauti. Ir jie ten turėjo padėti daug truso, pakol išbudino, išjudino ir atgaivino lietuvio sielą ir sutvėrė savystovą Nepriklausomą Lietuvos valstybę ir ją tvarkė.

Ar dar kas išdristų reikalauti nuo musų senosios medikų gentkartės didesnių — prakilnesnių darbų? Ar tai neganėtinai milžiniški darbai? Pavartykite pasaulio istorijos lapus ir rasite didesnius, našesnius darbus Ne. Tokių milžiniškų darbu nerasite.

Neigi didesnių, našesnių darbų nuo musų senosios gentkartės gydytojų daugiau negalima reikalauti. Jie atliko savo pareigas liuosnoriai, niekeno neverčiami. Ir negaunami nei dorinio, nei piniginio atlyginimo. Ir šiandien jie neretai pašiepiami — Dr. Jonas Šliupas, Dr. Johana Baltrušaitienė ir kiti.

Dabar nors trumpai pažvelgkime kas pasilieka jaunąjai lietuvių gydytojų gentkartei nuveikti?

Tapti žvaigždėmis moksliš kame pasaulyje. Tai lengvai pasakyti, bet ar lengvai prieinama prie tos aukštumos? Beabejonės, kad ne ir čia reikia pasišventimo, ištvermės, uolumo ir pamylėjimo savo parinktas mokslo šakas.

Ar yra atatinkamos sąlygos ir progos? Trumpai atsakau, kad yra. Yra čia pat Amerikoje. Ir štai: dabartinis jaunimas eina universitetan, tankiausiai pinigiškai, per tėvus ar gimines, aprupintas. Tik mokykis. Jaunuolis nei nepamato kaip greit universitete metai po metų ir jau prie užbaigos. Tėvai irgi nesijaučia pinigiškai pavargę — viskas tvarkoj.

Šiandien jaunas gydytojas ar dentistas atidaro savo "ofisą" moderišką ir dar tėvai nuperka automobilių ir tuom pasitenkina. Tas neturėtų buti. Nudienos gydytojas ar dentistas turėtų daugiau ir arčiau stovėti prie ligoninės ir pasirinkęs savo mylimą šaką mokslo,susikonektuotų su profesoriumi ir specializuotis. Į 3 ar 5 metus tampa pakeltas į pirmą assistentą, o už 10 metų į profesorius. Čia jau durys atdaros į pasaulio specialę mokslo vyrų grupę!

Ir štai Lietuvos Valstybės — Lietuvos Universitetas — "Medicinos" žurnalas, jau viskas yra sutverta — tik reikia tobulinti. Ir jus jaunieji gydytojai — dentistai turite progą. Patogesnės progos nesulauksite, kad jus ir šimtą metų lauktumėt. Tas progas jums suteikė senoji gydytojų gentkartė. Dabar įrodykite, kad jus įkainuojate ir musų neužvilsite. Stovite prie slenksčio ir amžinas garbės įgijimo ir dorinio ir medžiaginio patenkinančio at lyginimo. Ar pasinaudosite tąją proga?

D. A.L. Graičunas.

Latvijos Spauda Apie Derybas Su Lietuva.

RYGA. — Lietuvos atsakymas del prekybos sutarties Latvijoj sutiktas su pasitenkinimu. "Pehdeja Brihdi" nurodo, kad Lietuvos kontrprojektas savo turiniu gali sudaryti bazę derybų pradžiai tarp abiejų valstybių.

"Latvis" atsakymo proga pažymi, kad esą, valstybių, kurios nevisai simpatizuojančios Lietuvos ir Latvijos susiartinimui ir visomis tarpusavio jėgomis stengiančiosi sutrukdyti prekybos sutarties sudarymą. "Latvis" primena "Izvestijų" straipsnį, kur nurodoma, kad latvių Lietuvos prekybos sutartis esanti politinio, bet ne ukiško pobudžio. Politinis sunkumas sutarčiai sudaryti esąs Latvijos polonofiliška politika. Pasak "Latvio", visiems kas nenori žiurėti Pabaltės valstybių priešo akimis esą, aišku, kad kalbos apie Lietvijos polonofilišką politiką nesą kas kita, kaip mažas intrigų smuikas, kurio rusai norį sugroti tam tikras melodijas, kada Latvija su Lietuva pradeda rimtas derybas savo santikiams sutvarkyti.

Tas jau nekartą įvykę ir "Latvis" mano, kad įvyksią ir ateityj. Tačiau, esą, neįtikima kad šie "muzikantai" šį kartą pasiektų savo tikslą, nes tiek Latvijos, tiek Latvijos ukio sferos stipriau negu bet kada ankščiau, nori atvesti derybas prie sekmingo galo. "Latvis" nė kiek neabejoja, kad šį kartą tai pavyks, nors vienam — antram daugiau patiktų, jei nenormaliniai ukio santykiai tarp abiejų tautų tęstusi.

"Jaunakas Žinas" praneša. kad užsienių reikalų ministerija Lietuvos projektą perduos seimo ekonominių sutarčių komisijai. Derybos del prekybos sutarties prasidės po švenčių.

REIKALAUJA KONSULO

Anglijos lietuvių laikraštis "Išeivių Draugas" įdėjo straipsnį antrašte: "Mums reikia konsulo", kuriam rašo: "Skotijoj gyvena geras burelis lietuvių išeivių, bet iki šiolei ne-

Įdomi knyga apie Lietuva

Bostono Viešas Knygynas — Boston Public Library. Anglų kalboj geriausia knyga apie Lietuvą.

Bostono Viešas Knygynas — Boston Public Library dailės ir architekturos atžvilgiu taip iš lauko ir vidaus, bene bus gražiausias knygynas Amerikoje. Literaturos ar knygų vertingumu ir sistematišku taip pat stovi pirmoj vietoj. Skaitymo salėje prie stalų apie 300 sėdynių. Salės pasieniais yra apie 1000 paskyrų lentynų su daugeliu visokių knygų. Tos knygos galima skaityti be jokio prašymo ar reikalavimo. Kučių dienoje užėjus knygynan teko atsisėsti ties Government Socialogy lentyną, kame čia užtikau anglų kalboj geriausią knygą apie Lietuvą "New Government of Eastern Europe" — Naujos Valdžios Rytų Europoje.

Kalbamos knygos autorius yra Californijos universiteto politikos mokslų profesorius, civikos, socialogijos, politikos, diplomatijos ir filosofijos lektorius prof. M. W. Graham. Knygoje pažymėta "Ameri-kos Politikos Mokslų' 'serija, suredaguota turtų universiteto tarptautinių teisių profesoriaus Antonius Piep ir redaktoriaus prof. Corvino. Pus lapių turi apie 826 p. Vien apie Lietuvą turi 101 puslapį. "Sandaros" korespondentas yra perskaitęs lietuvių autorių angliškus veikalus kaip tai Dr. Jono Šliupo "Lithuania in Retrospect and Prospect", kun. Žiliaus ir inž. T. Noraus 'Lithuania's Case for Independence", kun. Jasaičio "The History of the Lithuanian Nation and its Present National Aspiration". Šie veikalai gerai aprašo Lietuvą arba ir lietuvius. Bet politikos mokslo atžvilgiu ir istorijos formališkumu prof. M. W. Graham storame veikale "New Government of Eastern Europe" geriausiai ir formališkiausiai aprašo Lietuvą; lietuvių politiką, tautiškumą, perteklumą, gabumą, veiklumą ir t. t. Čia mes plačiai apie veikalą nerašysime, tik-tai paduosime sutrauką antgalvių:

1. Lietuvių Renaisansas arba istoriškas atsiradimas lietuvių tautos — The Lithuanian Renaissance of Historic Origens of the Lithuanian Nation.

2. Lietuvių tautiškas judėjimas.

3. Lietuvių judėjimas laike didžiojo karo.

4. Iššaukimas Nepriklausomybės — Achievement of Independence. Taigi 11-tame perskyrime arba lietuvių pirmame, tiktai keturi atgalviai. 12-tame perskyrime arba antrame, jau penki antgalviai:

1. Atstatydinimas Lietuvos.

2. Diplomatinės Tarpės — Diplomatic Settlement 1920 — 1923.

3. Žemės Reforma.

4. Lietuvos Konstitucija.

5. Veikiamoji Politika Lietuvoje — yra ir mapa, kronika, politikos partijos, rubrika ir ekstra lapas Lietuvos ethnografiškumo. 11-tame ir 12-tame perskyrime antgalviai ir aprašymas sudaro 58 puslapius — 350 — 408.

Mane daugiausiai arba didžiausiai užinteresavo Lietuvos valdžios rubrika arba oficialiai pareiškimai link atstatymo Lietuvos. Kaip kurie Tarybos tarimai link atstatymo Lietuvos monarchijos po letena Kaizerio su karalium Urachu ir t. t. nėra buvę oficialiai paskelbti lietuviams. Bet Amerikos arba Suv. Valstijų respublikos politikos mokslų inžinieriai išgavo kad ir iš 'smetoniškos padelkos" ir paskelbė lietuviams, kad žinotų, kad laike atstotymo Lietuvos, lietuviai turėjo savo tarpe gana drąsių "politiškų vėplių, kurie troško monarchijos, Kaizerio globos ir katalikiškos Lietuvos. Antrame knygos skyriuje 706 — 749 puslapyje telpa apie 14 dokumentų iš Lietuvos Tarybos ir velesnės valdžios tarimai anglų kalboje:

1. Vilniaus konferencija, Augusto 2 d., 1917 m.

2. Vilniaus konferencijos tarimas iš Rugsėjo 22 d. 1917 metų.

3. Tos konferencijos nutarimas link įsteigimo Lietuvos Tarybos.

4. Tarybos deklaracija iš Gruodžio 11 d. 1917 m., kame paskelbiama Nepriklausoma Lietuva Vokietijos arba Kaizerio globoj.

5. Tarybos tarimas iš Sausio 8 d., 1918 m.

6. Geriausioji Nepriklausomybės Vasario 16 d. 1918 metais deklaracija.

7. Kovo 23 d. 1918 m. Vokietijos Kaizerio proklamacija arba atsakymas tarybininkams, kad Vokietija pripažįsta pro-kaizerišką Lietuvą.

8. Tarybos deklaracija iš Birželio 4 d., 1918 m. link įsteigimo monarchijos su karalium Urachu, grafu Wurtembergo. Pilnos ir oficiališkos Lietuvos monarchijos konstitucijos projektas.

Tarybos tarimas iš Liepos 11 dienos 1918 m. kame oficialiai kviečiama Urachas į Lietuva buti katalikiškos Lietuvos monarchu.

10. Oficialis Vokietijos atsakimas iš Spalio 20 d. 1918 m. kad Vokietija ir Kaizeris didžiai dėkuoja Liet. Tarybai už parsidavimą.

11. Provizionalė Tarybos Konstitucija iš bal. 4d. 1919 m. paskelbimo.

12. Steigiamojo Seimo konstitucija su 15 skyrių, 108 paragrafų iš Rugpiučio 6 d. 1922 m. valdžios paskelbimo.

Abi konstitucijos taip provizionale ir St. Seimo, oficialiai ir angliškai.

13. Klaipėdos statutas bei konsttiucija iš alijantų tarimo Gegužės mėnt 1924 m. Statutas turi 38 paragrafus. Paskutinis dokumentas.

14. Originalis Lietuvos valdžios protestas Rymo Papai per kardinolą Gasparį link Lenkijos konkurdato su kuo pripažįsta Vilnių Lenkijai. Protestas 5 pusl. gana diplomatiškas. Tuojaus pradžioje parodo, kad Papos konkordatas iš Bal. 3 d. 1925 m. neteisingai pripažįsta Vilnių Lenkijai ir sulaužo Suvalkų sutartį iš Spalio 7 d. 1920 m.

Po protestu pasirašo J. Mackevičias. Dokumentas yra gerai žinoti kiekvienam šviesiam lietuviui. Kitą kartą bus daugiau iš tarptautinės politikos Instituto studijos

M. Stakėnas.

Arėjas L. Vit-kas.

MUDU.

Kažin kur mudu susitikom —
Ar kur gatvėj, ar teatre;
Ar atminimas tik paliko
Regėjimo gražaus sapne...

Bet tu ėsi, šalia kvėpuoji,
Tik savo vardo nesakai...
Tavęs ilgiuos... Gal tu juokuoji,
Nes sielvartą manyj žinai...

Bet, ne — tu draugai mano mielas,
Tu mano saulė ir jėga!
Kad taip neslėpti musų sielas,
Nematomybės ta riba!...

Esi drauge, tavęs ilgiuosiu,
Tik tavo veido nematau;
Parodyk jį aš nubučiuosiu,
Senai tave aš pamilau...

Kažin kur mudu susitikom
Aš tą jaučiu, aš tą žinau:
Ir netoliese pasilikom,
Tik dar tavęs nesuradau...

Tu vis dalelėm pasirodai,
Tai spinduliuose, tai gėlėj...
Tu brangumynas mano godai,
Šaltinis gyvas pakelyj...

Ir be tavęs visur keliauju,
Nors jaučiu vis tave šalia —
Ir trokšti, siekti nepaliauju,
Nes tu man — saulė, tu galia!...

Kažin kur mudu susitikom —
Ar kur gatvėj, ar teatre;
Ar atminimas tik paliko
Regėjimo gražaus sapne...

V. Krevė.

Iš Tolimos Kelionės.

Nebėk, žirgeli ristas, nesiskubink, bėreli! Nei kur joti, nei kur sustoti aš, bernelis, nežinau.

Iš tolimos kelionės bejodamas, iš svetimos šalelės begrįždamas, svajojau, bernelis kad patiks mane senas tėvelis ir motinėlė viduje kiemelio — tėvelio ir motinėlės kapai žolėmis jau užaugo.

Maniau, priturės žirgelį už šilkinių pavadėlių, palaikys balno kilpelę, kol nesėsiu nuo žirgelio, jaunos mano sesulės, kur dėvėjo pas tėvelį, kaip rožės žydėjo rutelių darželyje. Neradau seselių, nei jų rutų darželio. Tvorelės išgriautos, rutų eželės ištreplentos, o kur dingo seselės, niekas man nepasakė.

Sakiau — priims žirgelį jaunasai brolelis, nuves bėrą arklidėn, už klevinių pastatys ėdelių, pašers grynuoju dobilėliu, pagirdys šaltinio vande nėliu — bet neradau brolelio nei aukštų tėvo dvarelių...

Laukiau — nudžiugs mano mergelė, kuri mane mylėjo, meilius žodžius kalbėjo, kai aš jaunas kelionėn jojau. Del jos aš, bernelis, vargau, del jos skaiščiosios veidelių, del jos mėlynų akelių iš svetimos šalelės skubinau, del jos gelsvų kaselių, del jos skersnųjų žingsnelių, žirgelį variau...

Nepatiko manęs mergelė vainikuota...

Nebėk, žirgeli ristas, nesiskubink, bėreli, nei kur joti, nei kur sustoti aš jaunasai neturiu...

Tikra Teisybė.

Į vyro širdį galima įeiti per virimo knygą, o į moters širdį per "check book".

Spaudos Sekcija Prie Vyr. Vytauto D. 500 m. Jubėilėjaus K-to.

Gruodžio mėn. 4 d. įvyko Kauno periodinės spaudos redaktorių pasitarimas, kur nutarta įsteigti Spaudos sekciją, kurion įeina visų periodinės spaudos redakcijų atstovai. Iš savo tarpo redaktoriai išrinko nuolatinį Spaudos sekcijos organą. Išrinkta pirmininku — Žurnalistų sąjungos pirmininkas Dr. J. Purickis, vicepirmininku — "Liet. Žinių" red. p. Strimaitis, nariais. "Žydų Balso" red. Dr. R. Rubinšteinas, "Kario" red. maj. J. Balčiunas ir "Liet.. Aido" red. pav. p. A. Gricius. Išrinktieji koptavo dar du nariu iš kandidatų "Eltos" dir. dr. E. Turauską ir sekr. Spaudos sekcijai pakviestas "Musų Vilniaus" red. V. Uždavinys. Kandidatais liko: "Ryto" red. p. Radzevičius, "Naše Echo" red. p. Škliaras ir "Pavasario" red. p-lė Labanauskaitė. Spaudos sekcija rupinsis Vytauto asmens ir laikų populiarizavimu palaikys artimą kontaktą su Vyriausiu Vytauto jubilėjaus komitetu ir praneš visuomenei apie jo veikimą.

Lietuvos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Estijai ir Suomijai p. Aukštuolis šiomis dienoms tarnybos reikalais buvo nuvykęs iš Taliny į Helsinskį.

Ivairios Žinios

Valgomi Traktoriai.

Negalima sakyti, kad Prancuzija neprogresuotų. Žemdirbystės ministerija praneša, kad palyginus su 1913 metais traktorių skaičius paaugo septynius kartus.

Vienok arklių skaičius Prancuzijoj nė kiek nepamažėjo. Kaip 1913 metais taip ir dabar tebėra 3,000,000.

Ukininkai nenori naudotis vien traktoriais ir atsisakyti nuo arklių vien del to, kad arkliui pasenus jį galima suvalgyti, o traktoriaus ne.

Paskutinė eilė didvyrių.

Vokietija nesenai minėjo 80 metų sukaktuves vieno gabiausių didžiojo karo generolų — A. von Mackenzen. 1915 metais jis paliuosavo Austriją nuo rusų ir užėmė Serbiją. 1916 metais okupavo Romuniją. 1917 metais sumušė rusų armijas ir atidarė kelią į Juodąsias juras. Tik pralaimėjimai prancuzų fronte sulaikė jį nuo tolimesnio žygio.

Nors buvo feldmaršalas, bet niekad nedėvėjo generolo uniformos, bet pasitenkino "gusarų mirties" pulkininko kepure. Kuomet Ludendorfas, kuris dabar netenka proto, Mackenzen niekad neskaitė savęs Dievo įkvėptu vadu ir neimdavo kredito už laimėjimus.

Taigi pagerbti savo buvusį vadą, buvusių armijos karininkų lyga surengė didelį bankietą Berlyne. Langai buvo neuždengti, kad parodžius žmonėms nors šešėlį pirmesniosios imperatoriškosios Vokietijos. Dalyviai atsilankė apsirėdę žibančiomis uniformomis ir apsikaišę medaliais. Feldmaršalas Mackenzen įėjo salėn buv. Kaizerio sunų lydimas. Iškilmingi "Valio" pasitiko jį iš visų pusių. Po bankieto Mackenzen pareiškė, kad pasaulinis karas nebaigtas ir jog naujoji vokiečių armija turės nešti toliau prusų dvasią ir dorybes...

Prezidentas Hindenburgas neatsilankė į šias iškilmes, bet sekančią dieną pasikvietė Mackenzen pritaviškon vakarienėn.

Prohibicija Afganistane.

Pamaldingieji afganistaniečiai begalo apsidžiaugė, kuomet jų naujas karalius pasakė neleisiąs pardavinėti daugiau vyno ir įvesiąs prohibiciją, kaip to reikalauja Koranas.

"O, teisingai tikintieji, tikrai vynas, paveikslai ir dieviškos vilyčios yra šetono darbas; todel veng jų, jei nori atsiek laimės".

Svaiginančius gėrimus, kurių neapkenčia Mosulmonai, buvo įvesti Afganistane moderniško karaliaus Amanullah kurs dabar atostogauja Italijoj netekęs karunos.

Rusų Mokslo Akademijos Turtai.

Seniausias Rusijos viešas knygnas yra mokslo akademijos. Čia randas daug senų ir brangintinų kolekcijų.

Mažiausia knyga tai rinkinys Krilovo pasakaičių išleista 1855 metais. Ji yra nedidesnė už paprastą pašto "stampą". Tarp 4,000,000 knygų ir rankraščių randame nemažai taip vadinamų manuskriptų tarp vienuolikto ir keturiolikto šimtmečio. Teliuko oda buvo medžiaga ant kurios tais laikais rašė.

Seniausias viešas dokumentas tai Bulgarų caro Arseniaus II įsakymas, išleistas 1230 metais. Čia taipgi randas dvarponio leidimas baudžiauninkų vesti merginą.

Škotų inžinieriaus auka Varguoliams.

Gerai žinomas škotų inžinierius M. Rankin iš Glasgow paaukavo $100,000 miestui Greenock apvalyti "slums"

STUTTGART, Vok. gruodžio 30 — Mirė vokiečių automobilių industrijos pijonierius William Maybach. Jis padirbo pirmą automobilį 1900 ir 1908 pirmą motorinį zepeliną.

Kompozitoriaus M. PETRAUSKO

KONCERTAS

— ĮVYKS —

Ned., Sausio-Jan. 12, 1930

LIETUVIU SVETAINEJ

Gerbiami Lietuviai-vės:—

Kompozitorius MIKAS PETRAUSKAS po daugelio metų darbuotės lietuvių menui apleidžia šią šalį ant visados ir grįžta į Lietuvą. Todel šis koncertas bus paskutinis — atsisveikinimo koncertas. Rėmėjai sumanė padaryti didžiausią ir įvairiausią koncertą, į kurį sukvietė daug gerų artistų — dainininkų, butent: Komp. M. Petrauskas, artistas J. Olšauskas, J. Valiukas, St. Rimkus, S. Žukauskaitė, A. Šatulaitienė, A. Zigmantienė ir Alena Pikauskaitė, smuikininkė.

Pradžia 5:30 val. po pietų.

Programui pasibaigus bus šokiai abiejose svetainėse.

Įžanga ant Koncerto: $1.50, $1.00 ir 75c. Vien šokiams: Vyrams 60c., moterims 35c.

Kviečia maloniai visus atsilankyti.

Komp. M. Petrausko draugai.

Komp. MIKAS PETRAUSKAS.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

PITTSBURGH, PA.

Iš S. L. A. 3-čio Apskričio suvažiavimo, kuris buvo Gruodžio 22 dieną, L. Sunų ir Dukterų svetainėje, N. S. Pittsburge, Pa. Kuopų dalyvavo apie 10 su 38 delegatais. Gal svarbiausias nutarimas, tai 3-čio Apskričio kuopų visus delegatus nuvežti į Chicagą ir parvežti Apskričio pinigais, nors delegatų butų ir 30 ar daugiau. Kuopos jeigu galės tai delegatams duos tik ant pragyvenimo, o kelionę apskritys apmokės. Bet tik su ta išlyga, kad nebutų bolševikas, S. L. A. griovėjas. Šis Pittsburghiečių nutarimas, tai tikrai geras smugis raudonukams. Kad raudonukas neįlįstų tai išrinkta komisija iš F. Pikšrio, A. Akelaitytės ir J. Ruko.

Taip pat nutarta rengti apvaikščiojimą arba paminėjimą Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto 500 metų mirties sukaktuvių. Tam dar bui tapo išrinkta komisija iš 5 ypatų. Ta komisija darbuosis per visą metą trečiam apskrityj. Valdyba išrinkta beveik ta pati, išskyrus A. Akelaitytei, jos vieton likos išrinkta p. F. Sadulienė iš Carnegės. Organizatorium atsisakius P. Pivarunui likos išrinktas S. Bakanas. Taipgi buvo padaryta ir surprais. Bu reliui delegatų pasitarus, nupirkta dovana p. A. Akelaitytei už jos didelį pasidarbavimą 3-čiam apskričiui, už ką buvo įteikta graži rašoma plunksna.

Abelnai suvažiavimas buvo gana gyvas ir visi pasiryžę dirbti del S. L. A. ir 3-čio Apskričio labo. Beje, dar buvo nutarta išnešti rezoliuciją reikalaujant prašalinti S. L. A. narį J. Siurbą iš S. L. A. už konspiraciją, pasikėsinimą ant S. L. A.

— J. Virbickas.

SO. BOSTON, MASS.

S. L. A. 43 kuopa gruodžio 11 d., 1929 metais turėjo savo priešmetinį susirinkimą, kuriame apart kitų reikalų, buvo nominacijos Pild. Tarybos ir rinkimas naujos kuopos valdbos 1930 metams.

Į Pildomąją Tarybą didžiumą balsų gavo sekančiai:

Pirmininkas — St. Gegužis — 42 balsų.

Vice-pirmininkas — A. Mikalauskas gavo 34 balsus.

Sekretorius — P. Jurgeliutė gavo 39 balsus.

Iždininkus — J. Tareila gavo 39 balsus.

Iždininkus — K. Gugis gavo 8 balsus.

IIždo globėjus — Raginskas gavo 31 balsą.

Iždo globėjus — Januškevičius gavo 32 balsų.

Daktaru kvotėju — Dr. E. G. Klimas gavo 36 balsus.

Bolševikų kandidatai gavo po 7 — 3 balsus į kiekvieną urėdą.

Kuopos valdyba sekantiems metams sekančiai:

Pirmininku — J. Kasmauskas,

Vice-pirmininku — P. Žilinskienė,

Raštininku — M. Kudurauskas,

Finansų raštininkas — J. Lekys,

Kasierius — K. Vileišis.

Reikalui esant patariu kreiptis prie turtų raštininko J. Lekys, 7 St. Marks Read, Dorcester, Mass.

— M.Kudurauskas.

DETROIT, MICH.

Iš kp. Susirinkiams. Komp. M. Petrauskas atvyksta į Detroitą.

Gruodžio 8 d., Lietuvių svetainėje įvyko Sandaros 29 kuopos priešmetinis susirinkimas, kuriame išrinkta kuopos nauja valdyba sekantiems metams ir kiti reikalai apsvarstyti. Valdyba susideda: K. Snuolis, pirmininkas; J. Klemerauskas, vice-pirmininkas; J. Overaitis, užrašų raštininkas; F. Motzuas, finansų raštininkas; P. Šuipis iždininkas.

Koncerto surengimo komisija pranešė, kad koncertas nusisekė ne blogai nes liko pelno $29.00.

Išrinkta komisija surengimui vakarėlio sulaukimui naujų metų. Bet kiek teko sužinoti, komisija atidėjo ant vėliaus del tam tikrų priežasčių.

Komp. Mikas Petrauskas atvyksta į Detroitą ir Sausio 12 dieną Lietuvių sveainėje yra rengiama jam koncertas, apart kompozitoriaus Miko Petrausko programo išpildyme dalyvaus dar šie dainininkai bei muzikai: artistas J. Olšauskas, J. Valiukas, St. Rimkus, S. Žukauskaitė, A. Šatulaitienė, O. Zigmantienė ir A. Pikauskaitė smuikininkė.

Teisybę pasakius tai bus Petrausko ir viso Detroito koncertas. Prie tam teko nugirsti, kad ir poni Nora Gudienė dalyvausianti šiame koncerte, bet galutinai neteko sužinoti.

S. L. A. 364 jaunuolių kuopa rengia pasilinksminimo vakarėlį Lietuvių svetainėje, Sausio 25 dieną, patartina šiuose parengimuose visiems dalyvauti.

F. Motuzas.

RACINE, WIS.

Kaip visur taip ir Racine, žmonės kruta, juda ir laukė švenčių, kad galėtų drauge sueiti ir pasilinksminti su draugais.

Kalėdose kiekvienas sutikęs su draugu sveikinas ir linki laimės. Taip ir musų nenuilstantis veikėjas M. Kasparaitis, bunant burelyj svečiu, vakar linksminosi ir džiaugėsi drauge su visais. Rodos, kad viskuo patenkintas, bet jo širdis ką kitą jautė, bet Martynas visai nieko nesakė.

Rytą atsikėlęs apsirengė ir pasakė, kad išvažiuoja į Milwaukee, ligoninėn, kur turės ant akių daryi operaciją.

Raciniečiai draugai velijame del tavęs Martynai gerų pasekmių ir greitai prie musų sugrįžti.

— Geo. Kapočius.

27

LAWRENCE, MASS.

Iš Sandaros kp. Darbuotės.

Gruodžio 8 d. 2 val. po pietų L. U. Kliubo svetainėje Sandaros 12 kuopa buvo suruošus prakalbas, kuriose pirmininkavo K. Vidunas ir kalbėtojas K. J. Paulauskas iš Boston, Mass.

Žmonių prisirinko pusėtinai . Pirmininkas p. Vidunas atidarė prakalbą, pirmiausiai pakvietė porą jaunuolių p-lę Markevičiutę pianu skambinti ir p. Raišuką smuiku. Jaunuoliai savo užduotį atliko labai gerai už ką jie buvo iššaukti antru kartu .

Kalbėtojas p. Paulauskas nors trumpoje savo kalboje gražiai nupiešia dalykus labai gerai. Jis savo kalboje ragino vietos lietuvius sątaikoje gyventi ir neužsipuldinėtų turėtu daugiau toleriškumo vieni kitiems.

Taipgi prisiminė ir apie ateinančius 1930 metus, kad vietos lietuviai rengtusi ir apvaikščiotu D. L. K. Vytauto 500 metų mirties sukaktuves.

Taipgi buvo ir Bostonicčių išpildyme programą, tai yra p-lė K. Kasparaitė skambino pianu ir p. Paura padainavo keletą dainelių, kurios publikai labai patiko.

Po prakalbų, 12-tos kuopos narys p. Kirmilas pavadino pas save dainininkus ir kalbėtoją pavaišino skania vakariene.

Patartina 12 kuopai ir daugiau tokių prakalbų parengti. Beje 12 kuopa jau rengiasi apvaikščioti 16 dieną Vasario ir apvaikščioti D. L. K. Vytauto 500 mirties sukaktuves, sekančią vasara.

Sandariečiai taria didelį ačiu publikai, programo dalyviams ir kalbėtojui.

— K.Vidunas.

HARTFORD, CONN.

Iš ALT Sandaros 2-ro Apskričio darbuotės.

ALT Sandaros antro apskričio valdyba kiek galėdama dirba, kad Conn. valst. praplatinus Sandaros kuopas ir naujų sutvėrus. Taigi pradedant 1930 m. beveik kiekvienoj didesnėj bei mažesnėj kolonijoj bus surengta vakarai su muzikaliu programu ir šokiais. Vitukynas, Levišauskas, Sapėga ir kiti tam tikslui išsijuose darbuojas.

Svarbus Susirinkimas.

ALT. Sandaros 15-ta kuopa laikys metinį susirinkimą Sausio 4 d., 1930 metais po num. 407 Lafayette St., Bridgeport, Conn., tad visi nariai kviečiami atsilankyti ir atsivesti naujų draugų prirašyti į musų kuopą ir taipgi kaipo metiniam susirinkime bus labai daug kuopos bei organizacijos reikalų apsvarstymui, apart visų kitų reikalu bus renkama ir kuopos valdyba sekantiems metams, kad 1930 metais galėtume platų programą savo kuopoje išpildyti;

— Valdyba.

D. L. K. Vytauto Reikalu.

Kiekviena tauta, gerbdama savus didvyrius, rengia didelius minėjimus, paminėti jų darbus ir nuopelnus savo tautai. Mes, lietuviai kol buvome sveimųjų priespaudoje, neturėjome teisės viešai savo didvyriams rengti tokių švenčių, nes buvome slopinami, varu varomi ištautėti, pamiršti, kad mes turime garbingą savo praeitį turime savo didvyrius, kurie stovėjo musų valstybinio darbo priešakyj, ir savo prakilniais darbais užsipelnė dideliausios pagarbos.

Dabar, kuomet Lietuva įžengė į dvyliktus savo nepriklausomybės metus, Lietuvos visuomenė subruzdo įrengti didelę šventę L. D. K. Vytauto didžiojo, paminėti jo darbus ir didelius nuopelnus Lietuvai. Šį jubiliejų švęsti kviečiama visa lietuvių tauta, nežiurnt kur lietuvis kokioj šalyj begyventų, privalo atžymėti tą tautai taip svarbią šventę. Mes amerikiečiai lietuviai sudarą antrą tautos dalį, esam taip pat kviečiami dalyvauti šioj šventėj, pakelti savo vardą svetimtaučių akyse. Tad reikia mums susiburti į vieną mintį, ir kur tik randasi lietuvių burelis, visur rengtis minėti D. L. K. Vytauto jubilėjų.

Dar Spalių mėn. pradžioj didžiojo New Yorko, New Jersey's lietuviai darbuotojai turėjo suvažiavimą, ir į komitetą išrinko bendrai 15 asmenų, tokiai šventei įrengti sudaryti planus. Dabar įvyksta savaitinaii susirinkimai, ir komitetas pasdalinęs į tam tikras sekcijas, veda prirengiamąjį darbą. Beje, šis komitetas yra tik laikinas, bet kad laiko labai maža, tad kol lietuvių visuomenė, draugijos, kuopos ir organizacijos galės suvažiuoti, ir išrinkti centralinį pastovų komitetą, dabar jau darbas stropiai vedamas pirmyn. Del to ir mums tenka kreiptis į gerb. Amerikos lietuvių organizacijas, kuopas ir visus veikėjus, šiuo susidomėti ir nieko nelaukdami tverti D. L. K. Vytauto Komiteto skyrius. Kur tik susiorganizuos to komiteto skyriai, tuoj praneškite mums, kad galėtumėm pateikti jums lieraturos, ri ilną darbuo programą, bei kitas reikalingas informacijas.

Prie šios progos pareiškiame, kad bus šaukiamas bendras lietuvių draugijų, kuopų ir veikėjų suvažiavimas 1930 metais sausio 19 d. Susitvėrusių lietuvių kolonijose, skyrių pageidaujama turėti suvažiavime po atstovą. Kuriose kolonijose, įvairios organizacijos sudarys tokius komitetus, tai bendrai gali prisiųsti atstovus jau nuo komiteto vardo, kuris gali reprezentuoti susiburusias į komitetus įvairias vietos draugijas.

Pasitikime, kad gerb. lietuvių visuomenė, priims šį musų atsišaukimą ir kuogreičiausiai imsis darbo, linkėdami geriausios kloties, pasiliekame su gilia pagarba.

D. L. K. Vytauto Didžiojo laikinojo komiteto skyriaus organizuoti sekcijos nariai.

A. B. Strimaitis,
Kun. P. Lekešius,
A. S. Trečiokas.

Laiškus adresuokit: D. L. K. Vytauto Komiteto S. O. Sekcija, 225 Ripley Place, Elizabeth, N. J.

NAUJOJI MOTERA.

Iš Vyduno paskaitos.

Lietuvos universiteto didžioje salėje garbės dr. Vydunas skaitė antrą paskaitą apie moterį. "Naujoji motera". Paskaitos pasiklausyti prisigrudo pilnutėlė salė ne tik moterų bet, gal daugiau vyrų.

Savo paskaitoje p. Vydunas iš pradžios pažymėjo, kad motera tautos gyvenime labai daug reiškia. Moteris daug reiškia savo dorove. Moteris naujai gimstančiams žmogui ne tiktai kraują teikianti, bet ir visą vidaus gyvenimą. Iš tautos moterų galima spręsti apie tautos pažangą ar atgal žengimą. Dabar motera visiškai pakito. Mada vidaus buties apraiška. Aimanavimai del trumpų sijonų ne vietoje. Juk tai gražu. Motera dabar, žengia laisvai, nesuvaržyta. Čia ir daug laimėta kuno laisvei, ir gracijai. Tačiaus tas moteros pakitimas yra ir kitoks.

Seniau motera buvo namų šeimininkiukė, vaikų gimdytoja. Vyrai dirbo viešus darbus. Dabartinė moterą atsistojusi šalia vyro, ji pradėjo sau duoną užsidirbti, pasidarė nepriklausoma. Motera ir vyras draugauja laisvai, garbinama laisvoji meilė. Vyrai irgi į moterą kitaip žiuri.

Kartu su nepriklausomybe pakito ir labai smarkiai ir staigiai lietuvės moteros gyvenimas. Seniau lietuviai gyveno ukiuose. Motera šeimininkavo, gimdė, vaikus augino. Daugiau buvo kunų bendradarbiavimas.

Kartu su vyru viens kitą papildydamu kurė. Dabar lietuvė moteris staiga atsistojo šalia vyro visame gyvenime. Lietuvės moters pakitimas yra staigus. Kitur atėjo pamažu.

Kunas yra priemonė daug džiaugsmo, daug gražumo. Tačiau kunas nėra žaislas, bet kuryba. Motera turi teikti naujam žmogui ne vien kuną, bet ir dvasios gyvumą. Tačiau naujoji šių dienų motera pradeda vien tik kuno džiaugsmas gyventi. Motera smarkiai patvirko, nusikaltimai didėja. Klaipėdos krašte, pavyzdžiui, ankščiau vienam moters nusikaltimui prieš įstatymus teko 7 vyrų nusikaltimai; dabar jau tik 5. Paryžiuje kažkurios aukštosios mokyklos mergaičių tarpe rasta tik 2% nekaltų.

Gyvename paviršutiniškumu. Bendraujame tik kunais, dvasinis gyvenimas pamirštamas. Motera manosi turinti teisę vyriškai ištvirkauti. Jei ir toliau musų motera tais keliais eis, musų tauta pasmerkta žuti. Juk ištvirkusi motera ištvirkimą kartu perduoda naujai gyvybei.

Tačiau šių dienų naujosios moterys, jų vadovės jau pradeda kreipti daugiau dėmesio į dvasios gyvenimą, į žmoniškumo auginimą, aukštesnio gyvumo ugdymą. Naujoji motera nebus menkesnė, ji bus pirmesnė, nes ji augins aukštesnį gyvumą.

—Pa-Ra.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

Kiek Fordas padarė automobilių.

Nors Fordo kompanija neišleido viešos atskaitos, tečiaus žinovai apskaitliuoja, kad pereitam lapkričio mėnesyj Fordas padarė apie 110,000 automobilių. Tokiu budu Fordas pasigavo beveik 50 nuoš. visos gamybos.

Pagal mėnesių skirstosi šitaip:

Bendras skaičius — Fordas Liepos 517,853 — 196,505
Rugp. 512,589 — 205,634.
Rugs. 429,514 — 161,305
Spal. 394,534 — 177,483
Lapk. 225,000 — 110,000.

Iš čia matyt, kad automobilių biznis eina menkyn. Viena todel, kad žiemos laikas, o antra, tai šėrų nukritimas New Yorke daugelį atbaidė nuo pirkimo brangių automobilių.

Paul Revere garsus jojikas gimęs 195 metai atgal Vaizdai iš jo praeities.

Kitų Kolonijų Veikėjams.

Pabaigoje Sausio mėnesio Chicagoj įvyksta konferencija pašvęsta jaunimo organizavimo reikalams. Čia bus svarstoma kokiomis priemonėmis galima atsiekti žymesnių rezultatų toje srityje.

Kadangi klausimas yra svarbus visiems Amerikos lietuviams, tai reikalinga, kad jo svarstyme dalyvautų kuodaugiausia veikėjų

Beabejo, ne visi gali atsilankyti Chicagon ir asmeniškai išdėstyti savo pažiuras . Todel butų gerai, kad visi apsipažinusieji su jaunimo organizavimu prisiųstų mums savo pastabas ir patarimus, kurios konferencijoj bus sunaudotos ir prisidės prie jos pasisekimo.

Rengėjų vardu,

F. PLATKAUSKAS,
3331 S. Halsted St.
Chicago, Illinois.

"DIRVA"
$1.00

8 pusl., didelio formato tautiškas laikraštis. Išeina sykį į savaitę.

Prisiųskit paprastame laiške $1 ir gausit "Dirvą" per pusę metų. Metams $2.

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui, dykai. Prisiųskit savo ir savo draugų antrašus.

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, O.

UKĖS MAINYMUI AR PARDAVIMUI.
Puikios ukės — visokio dydžio — gera žemė — mainais už nuo savybę Racine ar Milwaukee.
F. S. SCHWARTZ
REALTY CO.
1105 Washington Ave. Racine. Wis.

LAIVAKORTĖS
Keliaujantiems Lietuvon ar iš Lietuvos.
Parupinama visi reikalingi dokumentai: pasai, vizos, sugrįžimui leidimai, afideivitai.
Daroma legališki dokumentai: pavedimai, įgaliojimai, ir t. t.
Teikiama teisingos informacijos visuose imigracijos bei pilietybės klausimuose.
JUZĖ RAUKTYTĖ
50 STERLING STREET
Worcester, Mass.
Telephone Cedar 9039 W.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelrt 5896

Skaitykit ir Platinkite "SANDARĄ"

Ofiso Tel. Park 3491
ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling st. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Ceder 6771

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vinco Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kainos ir užtikrintas patarnavimas.

Tel. Park 4049
W. N. ESTABROOK
Žinomas Worcestery gėlių laikytojas. Laidotuvių vainikai, vestuvių bukietai, prieinamomis kainomis 50-29
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

Tarp Chicagos Lietuvių

MARQUETTE PARK

Spulkos Metinis Narių Susirinkimas.

Gruodžio 26 d., 1929 m., įvyko Dollar Savings Building and Loan Association "spulkos" metinis narių skaitlingas susirinkimas, spulkos įstaigoje, 2436 West 59th Street.

Susirinkimą atidarė spulkos pirmininkas p. J. Yushkewitz, 8 valandą vakare. Narių skaitlingas burelis, tad ir susirinkimas buvo jaukus ir įdomus, nes didžiuma narių aktyviai dalyvavo svarstomuose spulkos biznio reikaluose. Iš valdybos raportų paaiškėjo, jog kalabama spulka gerokai paaugo pereituose metuose, kaip nariais, taip ir finansais. Taipgi ir gryno pelno liko arti 7% nuošimčiu, kuris tapo padalintas spulkos dalininkams — nariams. Todel spulkos nariai pilnai patenkinti, valdybos ir direktorių pereitų met darbuote.

Vienas iš svarbesnių nutarimų tai, kad kiekvienas spulkos narys pasistengtų butinai prirašti nors po vieną narį prie kalbamos spulkos, ateinančiais metais. Tuo budu duos galimybės paleisti daugiau pinigų apyvartoje ir uždirbti dar didesnius nuošimčius del pačių spulkos narių.

Smagu yra pažymėti, kad šiais metais tapo išrinkti trys nauji spulkos direktoriai iš plačiai žinomų asmenų Chicagoje. Jie yra: S. L. A. 6-to apskričio pirmininkas p. Geo. Stungis, S. L. A. 260 kp. Marquette Parke sekretorius — F. Siratavičius ir senas vietinis biznierius — J. Pociūs. Iš kalno galima drąsiai pasakyti, kad išrinkimas viršui įvardytų asmenų į spulkos direktorius, prisidės geras plusas prie pasisekimo tos spulkos biznio ateinančiais metais.

Todel, patartina Marquette Parko ir apielinkių kolonijų lietuviams, prisirašyti prie virš minėtos spulkos ir pradėti taupyti savo sunkiai uždirbtus centus, saugiai ir pelningai.

Nauja serija tik ką atsidarė, tad gera proga prisirašyti nuo pradžios 1930 metų. Spulkos ofisas atdaras kas dieną po virš pažymėtu antrašu.

— Narys.

SOUTH ENGLEWOOD.

Kalėdų Eglaitės "parė" vaikams.

Pereitam penktadienyj, gr. 27 d. p. Petroko svetainėje sandariečių pastangomis buvo surengtas draugiškas švenčių vakarėlis Jaunimo Dailės Choro nariams.

Vaikučių susirinko virš 70. Su jais atėjo nemažas skaičius ir tėvų. Apie 8 val. vak. prasidėjo linksmus žaidimai ir lietuviški šokiai, grojant savai orkestrai. Čia tai tikras smagumas. Visuose daug upo, džiaugsmo ir gyvumo. Vaikai žaidė tvarkingai ir užsilaikė gerai. Mano prieteliai, atvykę sykiu gėrėjos. Ir jie negalėjo atsikratyti pagundos ir prisidėjo prie bendro sumišimo. Taip praslinko pora valandų. Paskiau buvo išdalinta kiekvienam vaikui lietuviškų saldainių ir vaisių, kaipo maža dovanėlė.

Užsibaigus vakarui visi atrodė patenkinti ir skirstėsi namo geram upe.

Šios rušies vakarėliai, tai pirmas bandymas ką nors padaryti visuomenės pastangomis musų vaikučiams. Ir tas reikia pripažinti, pasisekė. Ateinančiais metais sandariečiai turėtų atlikti dar ką nors didesnio.

— Buvęs

Jaunimo Dailės Choro vakaras.

Sekmadienyj, gruodžio 29 d. p. Petroko svetainėje; Jaunimo Dailės Choras po vadovyste p. C. Gaubio turėjo koncertą.

Programą buvo išpildyta labai gražiai. Publikos atsilankė taipgi skaitlingai. Pažymėtina, tai vietinio jaunimo gausus dalyvavimas.

Pageidautina daugiau tokių vakarų.

— J.

Širdinga Padėka.

Norėčiau tarti giliausią ačiu gerb. sandarietėms p. p. Zymantienei, Misevičienei, Šolienei, p. Platkauskui ir kitiems už surengtą šeštadienyj gruodžio 28 d. puikų vakarėlį ir įteikta man dovaną.

Toks draugiškumo pareiškimas liudija ne tiek mano asmeniškus nuopelnus, kiek musų sandariečių solidarumą ben drame darbe.

Su tikra pagarba,
M. Vaidyla.

Adv. J. P. Waitches Įstojo į Sandarą.

Pereitą savaite įstojo ir tapo priimtas į Sandarą plačiai žinomas advokatas ir visuomenės darbuotojas Julius P. Waitches, užlaikantis du ofisu: 52 East 107th Street Roselande ir 127 No. Dearborn Street Chicagos vidurmiestyj. Neabejotina, kad ir kiti Roselando lietuva pasveiks poną Waitčių.

ŽMONIŲ IŠNAUDOJIMAS.

Tautiškas "Better Business" skriais, veda ypatingai aštrią kovą prieš visokius išnaudojimus biznyje, ypatingai stengdami sustabdyti neteisingus apgarsinimus laikraščiuose ir pagerinti pardavinėjimo santykius. Pereitais metais ta organizacija gavo net 500,000 užklausimų nuo visokių žmonių, beveik iš visų valstijų, kaslink kapitalo įdėjimus ir apie visokius apgarsinimus laikraščiuose. Įvairus žmonių išnaudojimo apgavingi taktikai biznyje buvo sustabdti, daug neteisingų apgarsinimų sustabdyta, ir kelios firmos uždarytos del dėtų pastangų apgaudinėti žmones..

Vienas atsitikimas. Apgarsinime "Darbininkų Reikalauta", toliaus skaitome, "Dainininkų — vyrų ir moterų — geriausi balsai bus išrinkti ir pasekmingi artistai pasirodys naujuose kalbančiuose paveiksluose." "Better Business" Biuras pasiuntė kelius savo agentus tenais prašyti darbo. Tie agentai rado, kad pirmiaus turėjo prisirašyti prie "krutamųjų paveikslų kliubo". Užmokestis buvo $25.00 į metus. Turėjo imti tam tikrą kursą, ir tik kuomet užbaigs kursą galės gauti darbą už $50.00 į savaitę.

Tos kompanijos vardas nebuvo užregistruotas kaip įstatymai reikalauja. Ir vardas nebuvo užrekorduotas "direktory" knygoje. Kompanija nuo lengvatikių lupo po $25.00.

Kitas apgarsinimas skaitė — "Amatorių — kalbantiems paveikslams ir radio darbui. Atvykite pabandyti balsus — mokesties nereikalaujama".

Kuomet agentas nuvyko rado, kad toj vietoj gamino riešutų mašinas. Aplikantai buvo nuvesti į tam tikrą kambarį prie rukrofono. Jis turėjo pakalbėti ką nors, ir į trumpą laiką žmogus atėjo į kambarį ir jam pasakė, kad turi puikų balsą. Kompanija reikalavo nuo kiekvieno aplikanto fotografiją ir balso užrekordavimą. Ir vyras siuntė į jų tam tikslui įsteigtą vietą. Aplikantas turėjo užmokėti už fotografiją ir už rekordą ir dalykas užbaigtas. Didelės, atsakomybės filmų kompanijos nežinojo apie šitokias pabandymo vietas.

Per septynioliką metų tula Newyorkietė pardavinėjo akmenius labai brangius įdėdama apgarsinimus į laikraščius, pranešdama, kad "turtinga moteriškė priversta parduoti savo brangius akmenius. Jos vėliausias apgarsinimas pranešė, kad ji turi deimantinį žiedą, kurį parduos už žemą kainą. Bet reikalavo pinigų pilną užmokėjimą. Kai agentas pas ją nuvyko ji jam pranešė, kad ji pirkus šėrus ir todel priversta parduoti savo brangakmenius, kad galėtų užmokėti liekamus pinigus už šėrus, nenorėdama, kad butų nuo jos atimti.

Kuomet moteriškė sužinojo, kad sugauta, prižadėjo pertraukti savo apgavingus darbelius ir nedėti apgavingų apgarsinimų į laikraščius.

Daugiausia žmonių išnaudoti perkant meblus, nes beveik visi laikraščiai pilni apgarsinimų "moteris, apleidžia miestą, priverstą parduoti viską, arba priversta parduoti ką tk naujai mebluotą apartamentą". Paprastai tos moterys, perka pigius meblus, juos pertaiso ir parduoda už du ar tris syk tiek kiek joms kaštavo.

Vienas atsitikimas buvo praneštas apie pardavimą drabužių krautuvės. Šitas apgarsinimas, ir gal panašus apgarsinimai, įdėtas į laikraščius labai mažuose miesteliuose. "Draubžių krautuvė ant pardavimo". Žmogelis, per daug metų susitaupęs gražią sumą pinigų, nori pradėti kokį biznį, perskaito tą labai gražiai skambanti apgarsinimą ir atvyksta į didelį miestą dalyką ištyrinėti. Viskas jo laukia. Jam taip patinka krautuvė kad jis nuperka, ir taip žįsta jo sunkiai uždirbti pinigai. Jis nežino kad apgavikai kaip tik tam tikslui nupirko ir ištaisė tą krautuvę. Patys vesdami nei šioki nei toki bizneli pakol jiems pasiseka parduoti, ir už gerą pelną.

-F.L.I.S.

Ten, Kur Saruno Gyventa.

Ilga virtinė nuo Merkinės, Alytaus ir Daugų link eina vienas po kito ežerai — ežerėliai. Jų visų didžiausias — Ilgys, bet visų gražiausia — Gilšė ir Gelovinė. Tarp gėlių miškais apaugusių slėnių išsirangę, apskritų kalnų, tarsi neregimo milžino rankų, glaudžiasi, jie žavi savo paprastos, bet didingos gamtos grožių.

Kas yra skaitęs Vinco Krevės "Dainavos šalies padavimus", "Šaruną", "Gilšą" — daugeliui yra gerai žinomi tų visų ežerų vardai. Gilšės saloje, pasak padavimo, Krevės literaturos rubais apvilkto, yra buvusi graži pilis, kuri už jos valdovų blogus darbus skradžiai į žemę nugrimzdusi.

Ties Gelovinės ežeru stovėjusi Gelovinio pilis, kurią kadaise Šarunas — Mindaugo pirmtakunas — valdė Čion pat kaimynystėje randasi Balyno pelkės su Balyno kalnu, kuriame pasak žmonių padavimo, senovėje pilies ar šventvietės buta.

Ilgys, Gelovinė, Gilša, Linamarka, Balynas, kad ir atskirti vienas nuo kito, atrodo begulį viename ilgame slėnyje, tarpais plintančiame, arba siaurėjančiame, lyg dabar išnykusios milžiniškos upės išraustame. Tai savos rušies strategiškas "forpostas" ties Nemunu, gynęs kadaisia Vilnių nuo kryžuočių ir mozurų.

Aprašinėdamas aukščiau minimus ežerus, kalnus, pelkes, žymėdamas jas kaipo savo didvyrių žygvietes, V. Krevė anaiptol nėra pats tai prasimanęs. Šaruno, Žvaigždinio, Mindaugo vardai tose apylinkėse tebėra gyvi žmonių padavimuose. Čia randasi — netoli Balyno kalnas Šaruno kapu vadinamas. Čion lankėsi patsai Jogaila, bočių dienas tebegarbindamas.

V. Krevė savo raštais dar labiau tas vietas įamžino, padarydamas jas visiems mumis žinotina ir pasigrožėtinas.

"N. Ž."

V. Krevė.

VERPĖJĖLĖ.

Liepė man motulė linelius verpti, o aš verpti nenorėjau.

Padarė man linelių kuodelį kuo didžiausią, pasodino mane už ratelio gale skobnių po langeliu ir liepė man valaknelę verpti, o aš verpti nenorėjau.

Už langelio darželyj gėlelės žydėjo, su vėjeliu lakuonėliu lapeliais kalbėjo; ten paukšteliai čiulbuonėliai giesmeles giedojo, šaukė mane mergužėlės rutelių darželin. Vai, širdelė mano sprogo, į darželį traukė — bet aš jauna pirkelėj sėdėjau ir linelius verpiau.

Priešais langą per tvorą bernelis tvėrė vyšnių sodelio. Į mano langelį žiurėjo, mane mergelę skambiąją dainele viliojo; kvietė mane į gatvelę vyšnelių sodelin. Mano širdelė sprogo, ilgėsiu pabrinko — bet aš vis po langeliu sėdėjau ir linelius verpiau.

Ėjo gatve mergelė, ėjo gatve seselė, sustojo ties tvorele, davė berneliui rankelę, kalbėjo jaunam žodelį — širdį man, kaip replėm suspaudė — nes aš per langelį žiurėjau ir linelius verpiau.

Ilgai pas sodelį stovėjo mergužėlė, ilgai spaudė bernelis jai rankelę, į akeles vis žiurėjo ir žodelį kalbėjo — bet aš jauna niek o negirdėjau, po langeliu sėdėjau ir linelius verpiau.

Susiėmę už rankelių, nuėjo vyšnių sodelin — vai užtemė saulelę juodas debesėlis, vai paputė šiaurus vėjas, akeles man dulkėmis užkrėtė.

Vai, motule, vai širdele, bėga iš akių ašarėlės, tamsu pirkelėj, nematau linų valaknėlio, nenutaikinsiu plono siulelio...

Motulė manęs neišklausė, bernelis su mergele po sodelį vaikščiojo, o aš jauna po langeliu sėdėjau ir linelius vis verpiau...

ŠATRIJA.

Už Medvėgalį kiek žemesnė, Šatrija savo garsu toli yra pro jį prasikišusi. Lietuviams esant dar krikščionims, ji buvo gal visų svarbusis žemaičių tikybos vidurkis (centras). Tenai bene bus tuomet negesinamoji ("šventoji") ugnis saugota bei dabota, bus ir vyresniųjų senosios tikybos kunigų gyventa. Žemaičiams krikščionybei nusilenkus, valdžia užgesno Šatrijos ugnį, bet patsai kalnas ilgai dar naujakrikštų tebebuvo gerbiamas. Slapti senovės garbintojai ir tautosakai į jį tebetraukė slaptomis (naktimis), o kai kuriuo metu net atvirai (XVI a.) tikybinėms kovoms Lietuvoje suirutę padarius) Šatrijoje degino ugnį, tam tikroms giesmėms ir apeigomis minėjo senovės tikybą. XVII ir XVIII a. krikščionybei Žemaičiuose plačiai pasklidus, bet giliau į žmones dar neįėjus, senovės apeigų ir kitų pramonių žinovai virto pas žmones burtininkais, raganomis ir šiap piktųjų dvasių bei velnių padėjėjais. Raganomis įskustos moteriškės, plakamos ir kitaip žudomos, kankynės nebepakeldamos, kartais pačios sau kaltę prisikisdavo: — šv. Jono naktį su kibirkštimis laksčiusios į Šatrijos kalną, tenai su velniais šokusios, jiems savo dužavėjimo galios įgijusios, visaip kaip paskiaus žmonėms kenkusos, jau tai javams brandą atiminėdamos, jau karvėms pieną nutraukdamos, jau, pagalios, gyvulius ir žmones žudydamos. Ne viena moteriškė, tamsių žmonių per raganą paskaitytoji ir įskųstoji, teismui, nutarus, buvo sudeginta. Nepersenai dar Šatrija buvo taipgi Jauterystės kapu vadinama. Tatai buvusi milžino Alčio moteris, kuri kartu su savo vyru gynusi Žemaičius priešininkams užpuolus. Jai žuvus kovoje, Alčys pririnkęs pajury pirštinę smilčių ir supylęs iš jų Jauterytės kapą.

Suomijoj Mitingai Prieš Komunistus.

HELSINSKIS — Vakar visoj Suomijoj įvyko visa eilė liaudies susirinkimų prieš komunistus. Kalbėtojai susirinkimą ir reikalavo iš vyriausybės atatinkamų žygių prieš priešvalstybinį komunistų veikimuose griežčiausiai smerkė komunistus. Priimtas rezoliucijas vyriausybei įteiks specialinės susirinkimuose išrinktos delegacijos. Iš kitos pusės komunistai Helsinsky mėgino surengti demonstraciją, kurią tačiaus policija sustabdė.

Ar siela amžina?

Tik viena buitis tėra amžina. Tik Dievas tėra amžinas. Kai žmogus turi teisę sakyti' "Aš ir Dievas esame vienu", tada jis amžinas, be pradžios ir be pabaigos. Tokią sąmonė, kokią dabar žmogus turi, negali amžinai išsilaikyti, tik su dieviška sąmone galima amžinam pasilikti. Žmoguje yra amžinumo pradas, todel jos sielos esmė amžina.

Daugelis norėtų, kad siela butų neamžina, nes bijo pragaro kančių. Blogesnio gyvenimo, kaip žemėj, po mirties negali buti, nors ir su "griekais" numirtum.

— Iš kur tą žinot? — paklausit gal. Nesunku sužinoti, ko po mirties negali buti ir kas tegalėtų buti. Tas galima pasiekti protavimu. Gilesnis žinojimas tik sielos regėjimu tegalima įsikyti. Ką išdėščiau, galima tai protavimu prieiti.

— "Jaun."

Puikus, Senas Saugus Lietuviu

BANKAS

ATLIEKA visus Bankinius reikalus.
TAUPYMO SKYRIUS (SAVINGS ACCOUNTS): Moka 3% į metus už pinigus padėtus ant knygutes arba Certifikate of Deposit.
CHECKING ACCOUNT: Visi biznieriai ir taip sau žmonės naudojasi tos bankos čekiais.
INSURANCE (Apdrauda): Apdraudžia namus, biznius ir kitą turtą nuo ugnies, viesulos (tornado), Plate Glass, Automobiles, Kontraktorius ir t. t.
PASKOLOS: Suteikia paskolas ant pirmų Mortgage.
PIRMI MORTGIČIAI IR AUKSO BONAI (Gold Bonds): Parduoda gerus ir saugius pirmus morgičius ir aukso bonus, nešančius 6% nuo $500.00 ir didesnius.
BANKOS DĖŽUTĖS (Safety Boxes): Parsamdo saugias Bankines dėžutes nuo $3.00 į metus ir daugiau.
SIUNTIMAS PINIGŲ: Siunčia pinigus į Lietuvą ir į visas pasaulio dalis.
LAIVAKORTĖS: Parduoda laivakortes ant visų linijų.

BANKOS VALANDOS:
Pirmadieniais, Trečiadieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais, nuo 9 ryto iki 4 po piet. Autradieniais nuo 9 ryto iki 4 po piet ir niuo 6 iki 8:30. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 v. vak.
Visais savo reikalais kreipkitės į Lietuvių Banką, o gausite gerą patarnavimą.

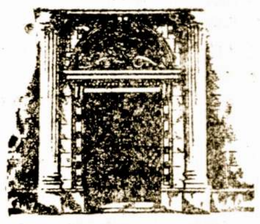

UNIVERSAL STATE BANK
3252 S. Halsted St.,

Ruoškimes prie Metinio

SandaroS KONCERTO

Vasario 16 d.

LIET. AUDITORIJOJ
3133 So. Halsted St.

Isigykite Belietus iskalno

Chicagoje

Svarbus Susirinkimas.

Sandaros KONCERTO rengimo komisijos susirinkimas bus Pirmadienį, Sausio 6-tą dieną, 8 valandą vakare. Taigi visi komisijos nariai pasistengkite pributi į laiką, nes jau koncertas nepertoliausia, o dar nedaug kas toje linkmėje nuveikta. Taigi bukite visi minėta dieną ir valandą.

A. Misevičius,
Komisijos Sekretorius,

Draugiškas Vakarėlis.

Pereito šeštadienio vakare, Sandariečiai turėjo savoje salėje draugišką, pilnoj to žodžio prasmėje, vakarėl, kuris puikiai pavyko. Nors jau nekarta buvau Sandariečių panašiuose vakarėliuose ir radau pasitenkinimą, bet rodos, toks gyvas ir vaišingas niekados dar nėra uvęs. Kiek teko pastebėti ant vietos ir išgirsti iš rengėjų, tai daugiausia pasidarbavo šio vakarėlio surengime gerb. poni Zimantienė, Sandaros iždininko Dr. Antano Zimanto žmona. Ir todel jai priklauso didžiausia garbė. Taipgi Sandariečiai augštai įvertina pasidarbavimą p. Misevičienės, p. Šolienės p. Platkausko ir kitų. Ištikrųjų galima pasidžiaugti turint Sandaroje tokių darbščių žmonių.

Prie to, šis vakarėlis buvo kaip kam net ir surprise, kuomet nors jau ir po Kalėdų, bet "santaklosas" atnešė "Sandaros redaktoriui p. Vaidylai puikią dovanėlę.

— Matas.

Svarbus Susirinkimas.

Sandaros 25 kuopos susirinkimas įvyks penktadienyj Sausio 10 dieną, 1929 metais, Sandaros svetainėj, 3331 South Halsted Street, 8-tą valandą vakare. Visi nariai ir narės turite jame dalyvauti, nes randasi daug svarbių reikalų aptarti, kaip kuopos taip ir visos organizacijos darbuotėje. Nuo šio susirinkimo priklausys ir visų metų darbuotė, nes jame turėsime išrinkti ir naują kuopos valdybą 1930 metams. Todel visų yra butnia pareiga dalyvauti — nepamirškit Sausio 10tos dienos.

Sandaros 25 kp.
Valdyba.

35

Kaip Musų Konsulas Pasitiko Naujus Metus.

Ponas A. Kalvaitis buvo garbės svetys Lake Shore Club North Sidėj Chicagoj. Drauge su kitų šalių konsulais naujus metus pasitiko gražioje svetainėje, kur šimtai vietinių ir svetimų garsenybių puošė stalus.

Sykiu su p. Kalvaičiu buvo ir sekančios lietuvių šeimynos pp. Byanskai, Davidoniai, Šukiai ir Zymantai.

— Rep.

TOWN OF LAKE.

Vietinės Sandaros kuopos šaunus Naujų Metų pasitikimas.

Beieškodami Naujų Metų atsidurėme pas Town of Lake draugus. Vakaras puikus kaip tikram pavasaryj ir svetainė nesunku mums buvo rasti. Tai Unity Kliube, 46th ir Marshfield Avenue.

Įėję vidun pastebėjome gražų ir skaitlingą burį svečių susirinkusių čia po globa naujos Sandaros 77 kuopos. Nemažai čia buvo jaunimo ir šiaip veikėjų, kurių tarpe matėsi p. Piežinskis, p. Pivorunas, p. Vaišvila ir kiti. Greitomis apsipažinę su publika griebėms šokti. Mums iš toliau atvažiavusiems vietinės merginos atrodė labai draugiškos. Ne tik, kad moka gerai šokti, bet ir maloniai visus sutinka. Aš manau, kad jeigu dar pora tokių vakarų tai musų Bridgeporto "singelių" bendrovė keliasi į Town of Lake.

Besiartinant dvyliktai valandai p. Vaišvila, kaipo vakaro dvasios vadas, išdalino visiems triubelių, birbynių ir visokių simbolų, nu ir sustoję ratu vaikščiojom, žingsniavom ir grojom. Nuo tos musų muzikos senieji metai turbut džiaugės, kad atsisveikina. Bet kas mums galvoj.

Praėjus baisiajai valandai tęsėsi toliau šokiai, o vėliau užkandžiai. Poni M. Kolienė ir p-lė B. Slabarevičiutė buvo šeimininkės. Jos davė mums mėsos, pyragaičių ir kavos. Mėsa buvo labai skani. Kas ją kepė — tikrai nesužinojau, bet žmonės kalbėjo ir gyrė p. Pivaruną.

Su šiuo Naujų Metų vakaru Sandaros 77 kp. parodė, kad nežiurint į savo jaunumą ji gali surengti gražiausius vakarus.

—Buvęs.

V. Mišeikos Reikalu.

Žinomą Chicagos lietuviams dėdę Mišeiką automobilius užgavo antru kartu. Senukas dabar vos begali pavaikščioti.

Nelabai seniai buvo išėjęs iš ligoninės, kur jį prižiurėjo Dr. St. Naikelis.

Nelaimei, p. V. Mišeika tapo prieš tai išbrauktas iš S. L. A. už nemokėjimą duoklių ir jo finansinis stovis dabar apgailėtinas. Lietuvių Ratelis skrė 75 dolerius aukų, bet to neužtenka. Reikėtų rasti kokį nors priemonė pagelbėti tam pasidarbavusiam asmeniui.

Iš A. L. Daktarų Dr-jos Susirinkimo.

Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos gruodžio 27 d., 1929 metais buvo priešmetinis susirinkimas.

1. Tarp įvairių klausimų svarstytas klausimas. Ar nepribrendo jau laikas ir Amerikos daktarams pagalvoti apie kongresą. Pasinaudojant proga, kad S. L. A. šimet laikys Chicagoje savo seimą birželio mėnesyj, tai kas draudžia Amerikos lietuviams daktarams sušaukti "Amerikos Lietuvių Daktarų M. D., ir D. D. S. kongresą". Nutarta šiuo klausimu atsiklausti visų Amerikoje gyvenančių lietuvių daktarų M. D. ir D. D. S. apie tai, ir jeigu gavus prityrimą išdirbti dienotvarkę ir paženklinti laiką.

3. Sekantiems metams tapo išrinkta valdyba:

Dr. A. L. Davidonis, pirm.
Dr. A. L. Juška, vice-pirm.
Dr. A. L. Graičiunas, sekr.
Dr. C. K. Kliauga, ižd.

3. Dr. Susan Šlakienė — tapo vienbalsiai priimta į narius Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos. **— Rep.**

Sandaros Auka Kalėdų Eglaitei.

Prie surengimo Kalėdų Eglaitės Chicagos lietuvių vaikučiams Sandara prisidėjo tarp kitko ir lietuviškais saldainiais, kurių paaukavo 35 svarus. — A.

BRIDGEPORT KNITTING SHOP.

Neriam vilnonius svederius — storus ir plonus, taipgi ir vilnones pančiakas. Parduodam pigia kaina Neriam sulig užsakymo naujus svederius ir taisom senus. Vilnonės gijos del nėrimų ir vilnonės materijos del kelnių vyrams ir vaikams Kviečiame atsilankyti ir įsitikinti musų prekių gerumu. Atdara kasdiena ir vakarais, taipgi sekmadieniais nuo 9 iki 4 po pietų.
Siunčiam užsakymus ir į kitus miestus.

F. SELEMONAVIČIUS.
504 West 33rd Street
Prie Normal Avenue
Telephone Victory 3486

EXTRA! EXTRA!
LIETUVA PAVEIKSLUOSE.

Nauji ir įdomus judami paveikslai, ką tik parvežti iš Lietuvos.

Fotografavo C. G. Lukšis.
Bus rodomi sekančiose vietose:

Sausio 5 d. 1930m., Parapijos svetainėje, Indiana Harbor, Ind.

Sausio 6 ir 7 d.1930 m., Parapijos svetainėje, Kenosha, Wisc.

Sausio 10 d. 1930 m., Draugysčių svetainėje 9th and Lincoln Ave., Waukegan, Ill.

Sausio 12 d. 1930 m., Parapijos Svetainėje, Springfield Illinois.

Sausio 13 d. 1930 m., Eagles Theatre, Westville, Ill.

Sausio 16 ir 17 d., 1930 m., Meldažio svetainėje, West Side, Chicago, Ill.

Pradžia 7:30 valandą vakare, įžanga 35 centai, vaikams 15 centų.

100 Knygų Rinkinys.

Didžiausias lietuvių knygynas "Lietuva" teikia gigantinę progą visiems Suvienytų Valstijų, Kanados, Centralinės ir Pietų Amerikos lietuviams įsigyti 100 KNYGŲ RINKINĮ. Kiekviena knyga skirtinga, didelių ir mažų naujų ir senesnių, įvairiausio turinio: apysakų, romansų, dainų, juokų, daktariškų, mokslinių, filosofinių, istorinių ir dar kitokių. Sykiu su šitomis knygomis gausite šiuos priedus dykai: "Birutės" Kalendorių ir mėnesinį žurnalą "Margutį", kurį leidžia ir redaguoja žymus humoristas ir kompozitorius Vanagaitis. "Margutis" užpildytas juokais, dainomis, paveisklais. Tą viską dabar galima gauti už $7.50. Gyvenantiems ne Suvienytose Valstijose — užsienyje, kainuoja $8.50. Visų kolonijų lietuviai nuoširdžiai kviečiami naudotis šita nepaprasta proga — knygų vertės gausite virš $30.00 ir dar priedų "Birutės" Kalendorių ir "Margutį" per visą metą. Sykiu prisiųsime savo naują knygų katalogą. Pinigus malonėkite siųsti šiuo adresu:

Knygynas "Lietuva."
3210 S. Halsted St., Chicago

LIETUVIŲ VALANDA
Kas Nedėldienį
Iš Stoties
W. C. F. L.
1280 Kilocycles
nuo 1 iki 2 po pietų.
KAS KETVERGA
iš stoties
W. H. F. C.
1420 Kilocycles
nuo 7 iki **8 vakare**
Pasiklausykite.
Šiuos programus rengia
JOS. F. BUDRIK, Inc.
3417-21 So. Halsted Street,
Tel. Boulevard 4705

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai. Vestuvėms Bukietai.
Specializuojam Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Avenue.

PARDAVIMUI.

80 akrų žemės Madison, Florida, parsiduoda labai pigiai. Turinti $1500.00 gali pirkti kitų palauksiu. Žemė derlinga, ypatingai tinka ma pieninikystei.

J. P. UVICK,
2333 Barlum Tower
Detroit, Michigan.

AQUARIUMAS

Parduodu: kanarkas, gražius įvairios rušies paukščius papugas, balandžius, tropiškas žuvis, šuniukus ir viso kius gyvunus.

Archer Ave. Bird Store
JOHN F. KALKE Sav.
4123 Archer Avenue
Tel. Virginia 2448

Universal Restaurant

Skanus Valgymai
Kepta Vištiena
750 W. 31st Street
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS Sav.

Phone Pullman 8484
DR. J. ETERNO
PHYSICIAN and SURGEON
Office Hours: 8 to 9 A. M.
1 to 3; 6 to 8 P. M.,
Sunday 9 to 11 A. M.
240 E. 115th St. Chicago

Telephone Boulevard 7078
Jagiello Pharmacy

JOHN KAZLAUSKAS, Sav.
Pas mus galite gauti įvairių gyduolių ir visokių žolių ir šaknų.
4559 So. Hermitage Avenue

Phone Grovehill 0264
Natali Zukauskas, D. N
NAPRAPATE
Laisniuota Akušenė
Valandos nuo 1 iki 8 vak.
3215 West 64th Place
CHICAGO, ILL.

B. R. PIETKIEWICZ & CO.
CONTRACTORS
REAL ESTATE
Inšiurinimai ir Paskolos.
Statytojai Namų
TEISINGAS PATARNAVIMAS
Priimam Senus Namus į Mainą
2608 West 47th Street

REAL ESTATE
Z. S. MICKEVICI & CO.
NOTARY PUBLIC
2505 West 63rd Street
Tel. Hemlock 0800.

Phone Yards 5423
J. W. ZACHAREWICZ
Real Estate, Insurance and Loans
903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

Graboriai

A. PETKUS.
Graborius ir Balsamuotojas.
Mes suteikiam mandagų, ir draugišką patarnavimą.
Patarnavimas visose Chicagos dalyse ir priemiesčiuose. Grabai pigiai net už $25.00.
OFISAS:
3238 South Halsted St.
Phone Victory 4088 — 4089
4424 So. Rockwell St.
Phone Virginia 1290

S. D. LACHAVICZ
Lietuvis Graborius ir Balzamuotojas.
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų patarnavimas
J. F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 So. Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 So. 49th Ct. Cicero.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

GRABORIAI

S. M. SKUDAS
LIETUVIS GRABORIUS
Didelė Koplyčia dykai
718 West 18th Street
Tel. Roosevelt 7532

Tel. Yards 1138
Stanley P. Mazeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago.

J. LULEVIČIUS
Graborius ir Balzamuotojas
3103 S. Halsted St. Chicago.
Telephone Victory 1115

Patarnauju laidotuvėse visose miesto ir miestelių dalyse
Moderniška koplyčia veltui.

J. F. RADŽIUS
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje.
Laidotuvese patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti; todel, kad jis priklauso prie grabų išdirbystės.
Ofisas: **668 West 18th Street,**
Telephone Canal 6174
Skyrius: **3238 S. Halsted St.,**
Telephone Victory 4088.

Phone Boulevard 5203
I. J. ZOLP
Graborius
Privatiškas Ambulansas
Automobilių patarnavimas visokiuose reikaluose dieną ar naktį
1646 West 46th Street
CHICAGO, ILL.

AUBURN AVE. GARAGE
Joseph Martinkus, Savininkas.
Atdaras dieną ir naktį
Parendavoja automobilius pagrabams, krikštynoms ir vestuvėms
3315 Auburn Ave., Chicago
Tel. Boulevard 0120

ADVOKATAI

A. A. ŠLAKIS
ADVOKATAS.
Ofisas vidurmiestyj
Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 West Washington Street
Corner Washington and Clark Sts.
Ofisc Tel. Central 2978
Namų Telefonas Hyde Park 3395

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto Ofisas
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
.. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto ..

Mieste Ofisas.
139 N. Clark St., Room 1909-1912
Telephone Randolph 3369
Tiktai pagal susitarimą.
JOSEPH W. GRIGAL
ADVOKATAS.
1579 Milwaukee Avenue
Room 202
Tel. Humboldt 5586
Namai: 5001 Berenice Average.
Telephone Palisade 4253

JOSEPH J. GRISH
ADVOKATAS
4631 S. Ashland Ave., 2nd
Telef. Boulevard 2800
Residencija
6515 So. Rockwell Street
Telef Republic 9723

John Kuchinskas
Lietuvis Advokatas.
2221 West 22nd Street
Arti Leavitt Street
Telfonas Canal 2552
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vakare,
Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6 vak.

Phone Franklin 2460
Leonas S. Mikelonis
ADVOKATAS
10 South La Salle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 So. Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

Julius P. Waitches
LAWYER
52 East 107th Street
CHICAGO
Phone Pullman 5960

A. A. OLIS
ADVOKATAS.
11 S. La Salle St., Room 2001
Telephone Randoph 0331 — 0332
Va. nuo 9 ryto iki 6 v. v.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
Va. nuo 7 iki 8 vak. apart Šventadienio ir Pėtnyčios.

DAKTARAI

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryte
Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave
Tel. Republic 7868
CHICAGO, ILL.

Tel. Republic 2266 — Hemlock 2010
DR. K. DRANGELIS.
DENTISTAS
Valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakaro
išskiriant Trečiadienį
X-Ray Diagnosis Ultra-Violet Radiation Therapy
2417 West 63rd Street
(arti Western Avenue)

DR. F. A. ZUBAS
DENTISTAS
4301 Archer Avenue
Tel. Lafayette 2025
Ofiso valandos:
9 val. ryto iki 9 val. vak.
Nedėliomis 9 iki 12 dieną.

Dr. A. J. Karalius
Gydytojas ir Chirurgas
3147 So. Halsted St.
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 dienos ir
nuo 2 iki 9 vakare.

DR. M. T. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
OFISAI:
4601 South Ashland Avenue
Tel. Boulevard 7820
Valandos 6 iki 8 vakare
2423 West Marquette Road
Tel. Prospect 1930
Valandos: 2 iki 4 po piet
Nedėlioms tik pagal sutarti
Rez: 6641 South Albany Avenue
Tel. Prospect 1930

Skaitykite ir platinkite "SANDARĄ"

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampas North Ave. ir Robey St.
Val. 1—3 po pietų, 6—8 vak.
Telephone Brunswick 4983
Namų telefonas Brunswick 0597
Ultra violėtinė šviesa ir diathermia

Tel. Hemlock 8151
DR. V. S. NARYAUCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2435 West 69th Street
Valandos:
Nuo 10:00 iki 1:00 ryto.
Nuo 6:30 iki 8:30 vak.
Antradieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

Telefonas Boulevard 9625
DR. P. OVITSKY
DENTISTAS.
4729 South Ashland Avenue
Netoli 47-tos gatvės.
OFISO VALANDOS:
9:30 iki 12:00 ryte
2:00 iki 5:00 po pietų
7:00 iki 9:00 vakare.

DR. A. J. BERTASH
3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų
ir nuo 6 iki 8 val. vakare
Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Phone Victory 2514
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas.
Val. nuo 2 — 4; 7 — 8:30
Nedėlioms pagal sutartį
3252 South Halsted Street

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS.
3252 South Halsted Street

Telephone Lafayette 5820
Dr. J. A. PAUKŠTYS
DENTISTAS X-RAY
4193 Archer Avenue

A. L. Davidonis, M. D
4910 So. Michigan Ave.
Telephone Kenwood 5107
Valandos
nuo 9 iki 11 val. ryte
nuo 6 iki 8 val vak.
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Boulevard 1401
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
3343 So. Halsted St.
VALANDOS:
nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioj nuo 10 iki 12 A. M.

Office Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
LIETUVIS DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Ant Zaleskio Aptiekos
CHICAGO, ILL.

Phone Canal 2118
Ofiso calandos nuo 6 — 8 v. vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
1900 South Halsted Street,
Residencija:
4193 Archer Avenue
Valandos nuo 2 — 4 po pietų.
Norintieji matyti prieš piet, pasšaukite telefonu
Telephone Lafayette 0098

Sandariečiai!
Duokit savo visus Spaudos Darbus SANDARAI

Mes atliekame nuo vizitinės korčiukės iki storiausios knygos.

Gražiai, Greitai ir Pigiai

Taipgi išdirbam visokios rušies sieninius Kalendorius

SANDARA PUBLISHING CO.
3331 So Halsted Street — Phone Boulevard 0406
373 Kensington Avenue — Phone Pullman 0670